

Institut za javno zdravlje Vojvodine

ODGOVOR NA HIV EPIDEMIJU U AP VOJVODINI

2011. GODINA

Smiljana Rajčević, Predrag Đurić, Svetlana Ilić

2011

SMILJANA RAJČEVIĆ, PREDRAG ĐURIĆ, SVETLANA ILIĆ

HIV INFEKCIJE U AP VOJVODINI - 2011. GODINA

IZDAVAČ

Institut za javno zdravlje Vojvodine
Novi Sad, Futoška 121

GLAVNI I ODGOVORINI UREDNIK

Doc. dr sc. med. Vladimir Petrović

UREDNIK IZDANJA

Doc. dr sc. med. Predrag Đurić

AUTORI

Dr Smiljana Rajčević
Doc. dr sc. med. Predrag Đurić
Dr Svetlana Ilić

RECENZENT

Dr Dragica Injac

OBRADA PODATAKA

Radmila Zobenica
Dušan Carević

VIZUELNI IDENTITET

Josip Mihajlović

AUTORI SE ZAHVALJUJU SLEDEĆIM SARADNICIMA, KOJI SU DOPRINELI IZRADI OVE PUBLIKACIJE:

Mr sc. med. dr Slađana Tomić, mr sc. med. dr Jelena Glavanov (Zavod za javno zdravlje Pančevo), dr Mirko Tomković, dr Tatjana Karać (Zavod za javno zdravlje Kikinda), dr dr Gordana Cvetić (Zavod za javno zdravlje Sombor), mr sc. med. dr Snežana Medić, dr Jasmina Jandrić-Kočić (Zavod za javno zdravlje Sremska Mitrovica), dr Gordana Krtinić, dr Dragica Kovačević-Berić, dr Nebojša Bohucki (Zavod za javno zdravlje Subotica), dr Radivoj Filipov, dr Melita Dimitrić, dr Žanka Subić (Zavod za javno zdravlje Zrenjanin), Prof. dr Vesna Milošević, Prof. dr Zora Jelasić, dr Biljana Radosavljević, Jasmina Bogdanov, Duško Pašić, Milan Kovačić, Sanja Simić (Institut za javno zdravlje Vojvodine), dr Nina Drašković-Vujadinović, dr Brajana Nikolić (Dom zdravlja Vrbas), Olivera Kerkez (Dom zdravlja Bač), dr Mirjana Valan (Dom zdravlja "dr Mladen Stojanović", Bačka Palanka), (Dom zdravlja Ada), dr Edit Sakmanj-Major, Milka Jaić (Dom zdravlja „dr Janoš Hadži“, Bačka Topola), dr Jan Ribovič, dr Ana Boldocki-Ilić (Dom zdravlja Bački Petrovac), Anita Sokoli Vrkić (Dom zdravlja Bačka Topola), dr Edit Šipoš-Pajko (Dom zdravlja „Bečej“, Bečej), dr Borislava Munčan, Emilija Jevtić (Dom zdravlja „Bela Crkva“, Bela Crkva), Sandra Zuber (Dom zdravlja „dr Marton Šandor“ Mali Iđoš), dr Aleksandar Četković (Dom zdravlja Beočin), (Dom zdravlja Sombor), dr Zdenko Gajić, dr Mirjana Puškarević (Dom zdravlja „Milorad-Mika Pavlović“, Inđija), dr Biserka Maravić Bodoči (Dom zdravlja Novi Kneževac), Danijela Janković (Dom zdravlja Opovo), Radovan Ivković (Dom zdravlja Odžaci), dr Dubravka Kovačević Subotički (Dom zdravlja „dr Dragan Funduk“, Pećinci), prim. dr Roža Molnar Ilona (Dom zdravlja Senta), dr Mila Gavrilov (Dom zdravlja Srpska Crnja), dr Duško Koldžić (Dom zdravlja „dr Jovan Jovanović Zmaj“, Stara Pazova), dr Nada Zec Petković (Dom zdravlja Sremska Mitrovica), Vesna Šešević (Dom zdravlja Subotica), Zlatibor Ranisavljević, (Dom zdravlja „Šid“, Šid), Boro dr M. Vujasin (Dom zdravlja Titel), dr Tanja Radovanović (Dom zdravlja Temerin), dr Nevenka Kovačević (Dom zdravlja Vršac), dr Ljiljana Koložvari, dr Nada Bačić (Dom zdravlja „dr Boško Vrebalov“, Zrenjanin), Višnja Soldat (Dom zdravlja Žabalj), Filip Baloš (Dom zdravlja „Žitište,“ Žitište), (Dom zdravlja Zrenjanin), (Dom zdravlja Plandište), Valerija Sigeti (Institut za kardiovaskularne bolesti Vojvodine, Sremska Kamenica), Marijana Slankamenac (Institut za Onkologiju Vojvodine, Sremska Kamenica), Katarina Kiralj (Klinički centar Vojvodine, Novi Sad), dr Tari Jene, dr Tamara Lengyel, Valerija Horvat (Zdravstveni centar “dr Gere Istvan“, Senta), dr Branislav Bojić (Zdravstveni centar „dr Radivoj Simonović,“ Sombor), dr Elvira Moroanka (Zdravstveni centar “Vršac“, Vršac), dr Mileta Mihajlov (Opšta bolnica “Đorđe Joanović“, Zrenjanin), Dušanka Mladenović (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti “Kovin“, Kovin), dr Dušica Marjanović (Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti “dr Slavoljub Bakalović“, Vršac), dr Nenad Muškinja (Zavod za antirabičnu zaštitu Vojvodine “Luj Paster“, Novi

Sad), prim. Mr sc med. Dr Branko Miličević (Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika, Novi Sad), Nataša Adžić (Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika „Železnice Srbije, Novi Sad), dr Lidia Turo, Aleksandra Marinkov (Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Novi Sad), Samira Ćurtić (Dom za decu ometenu u razvoju “Kolevka“, Subotica), Ljiljana Veličković, Mirjana Topić (Dom za decu i omladinu bez roditeljskog staranja “Spomenak“, Pančevo), (Dom za decu i omladinu „Miroslav Antić-Mika“ Sombor), Elvira Varga, Neli Pejović (Dom za lica ometena u razvoju“Otthon“), Zdravko Krunić (SOS Dečje selo, Sremska Kamenica), Slavica Bogdanović (Dom za lica ometena u razvoja „Srce u jabuci“, Jabuka), (Dom za decu i omladinu“Vera Radivojević“ Bela Crkva,) dr Svetislav Rajšić (Okružni zatvor Subotica), Ljiljana Braanković, dr Dejan Đurđev (Okružni zatvor Pančevo), dr Dragan Milkov (Okružni zatvor Novi Sad), Vuk Stanišić (Okružni zatvor Vršac), Nikola Ilić (Kazneno-popravni zavod Sombor), Anđela Papić (Crveni krst Vojvodine), Karlo Šetalo (Crveni krst Beočin), Anita Živić (Crveni krst Pećinci), (Crveni krst Novi Sad), Milina Zahorec (Crveni krst Kovačica), Veronika Fodor (Crveni krst Senta), Peaze Mihaly (Crveni krst Subotica), Tatjana Jovančević (Crveni krst Sremska Mitrovica), Dragana Kljajić (Crveni krst Sremski Karlovci), Stevan Vajagić (Crveni krst Novi Kneževac), Mirela Sedlan (Crveni krst Indija), Ivica Jović (Crveni krst Šid), Rade Mitrovski (Crveni krst Plandište), (Crveni krst Zrenjanin), Goran Kljajić (“Crvena Linija“, Novi Sad), Vukašin Grozdanović (Omladina JAZAS-a, Novi Sad), Boris Kovačić (Udruženje „Stav+“, Subotica), Nebojša Đurasović (Udruženje PREVENT, Novi Sad), Vanda Nemeš (Laboratorija za medicinsku biohemiju “MEDIALAB“, Novi Sad), prof. dr Radoslav Borota (Poliklinika „MEDIC“, Bačka Palanka), Milica Marinkov Krčo (Laboratorija za medicinsku biohemiju “HEMOLAB“, Novi Sad), dr Slađana Gluhović (Poliklinika “EUROLAB“, Novi Sad), Vladimir Vujatov (Medicinska laboratorija “JUGOLAB“, Novi Sad), dr Novica Januzović (Biohemijska laboratorija „PLAZMA“), dr Ekatarina Mrđa (Medicinska laboratorija “MEDLAB“, Novi Sad), mr sc. Mirjana Štajner (Medicinska laboratorija “BIOTEST“, Novi Sad), dr Ružica Popović (Laboratorija „PETRALAB“, Vrbas), Žužana Balitš (Laboratorija za medicinsku biohemiju “CONSILLAB“, Sombor), Koraljka Dimitrijević-Kopilović (Laboratorija “BIOMEDICA SR“ Subotica), Bojana Mandić (MEGA LAB KLINIK, Subotica), Nada Roknić, Mirjana Markovljević (Laboratorija “ROKNIĆ“, Indija), dr Dragan Šojić (Laboratorija “PERUNOVIĆ“, Sremska Mitrovica), mr ph. Milan Stančetić (Laboratorija “SREM LAB,“ Sremska Mitrovica), mr ph. Snežana Grujić (Laboratorija “FLUIDLAB“ Kikinda), Ljiljana Vorgić, (Biohemijska laoratorija “VORGIC“, Zrenjanin), dr Ljiljana Vujović (Laboratorija “TETRALAB“, Zrenjanin), Stefan Jovanović (Laboratorija “AQUALAB“, Pančevo), dr Sanja Bogdanović, dr Miroslav Milosavljević (Zavod za transfuziju Vojvodine, Novi Sad), dr Mirjana Nakov (Opšta bolnica Vrbas – Transfuziologija), Eva Kovač (Opšta bolnica Subotica – Transfuziologija), dr Selena Grković (Opšta bolnica Sombor – Transfuziologija), dr Danica Kokar-Guša (Opšta bolnica Sremska Mitrovica – Transfuziologija), dr Srbislava Drndarski (Opšta bolnica Kikinda – Transfuziologija), Ljiljana Božić (Opšta bolnica Senta – Transfuziologija), dr Dragana Popov (Opšta bolnica Zrenjanin – Transfuziologija), dr Jelena Pešić (Opšta bolnica Pančevo – Transfuziologija), Ankica Barna (Opšta bolnica Vršac – Transfuziologija), Magdolna Apro Bakai (Centar za socijalni rad Ada), Svetlana Prodanović (Centar za socijalni rad Bač), Biljana Popović (Centar za socijalni rad Beočin), Milutin Blažić (Centar za socijalni rad Subotica), (Centar za socijalni rad Indija), Svetlana Gagić (Centar za socijalni rad Bečej), Radivoj Bilić (Centar za socijalni rad Bačka Topola i Mali Idoš), Branka Milosavljević (Centar za socijalni rad Titel), Milijana Popović (Centar za socijalni rad Senta), Vera Smiljanić (Centar za socijalni rad Bela Crkva), Ranko Španjević (Centar za socijalni rad Kula), (Centar za

socijalni rad Kanjiža), Gordana Nikilić Nestorov (Centar za socijalni rad Opovo), Biljana Jovičić (Centar za socijalni rad Pećinci), Miodrag Talpeš (Centar za socijalni rad Vršac), Ilijana Kovačević (Centar za socijalni rad Nova Crnja), (Centar za socijalni rad Čoka), Slavica Mihić (Centar za socijalni rad Žitište), Đurđevka Tafra (Centar za socijalni rad Plandište), Slavica Arsenov (Centar za socijalni rad Novi Bečej), Svetozar Šolaja (Centar za socijalni rad Šid), Biserka Veselinović (Centar za socijalni rad Srbobran), (Centar za socijalni rad Irig), Ana Farkaš (Centar za socijalni rad Kovačica), Nada Batrićević (Centar za socijalni rad Vrbas), (Centar za socijalni rad Kovin), Nada Sikimić (Centar za socijalni rad Sečanj), (Centar za socijalni rad Novi Sad), (Centar za socijalni rad Zrenjanin), (Centar za socijalni rad Kikinda).

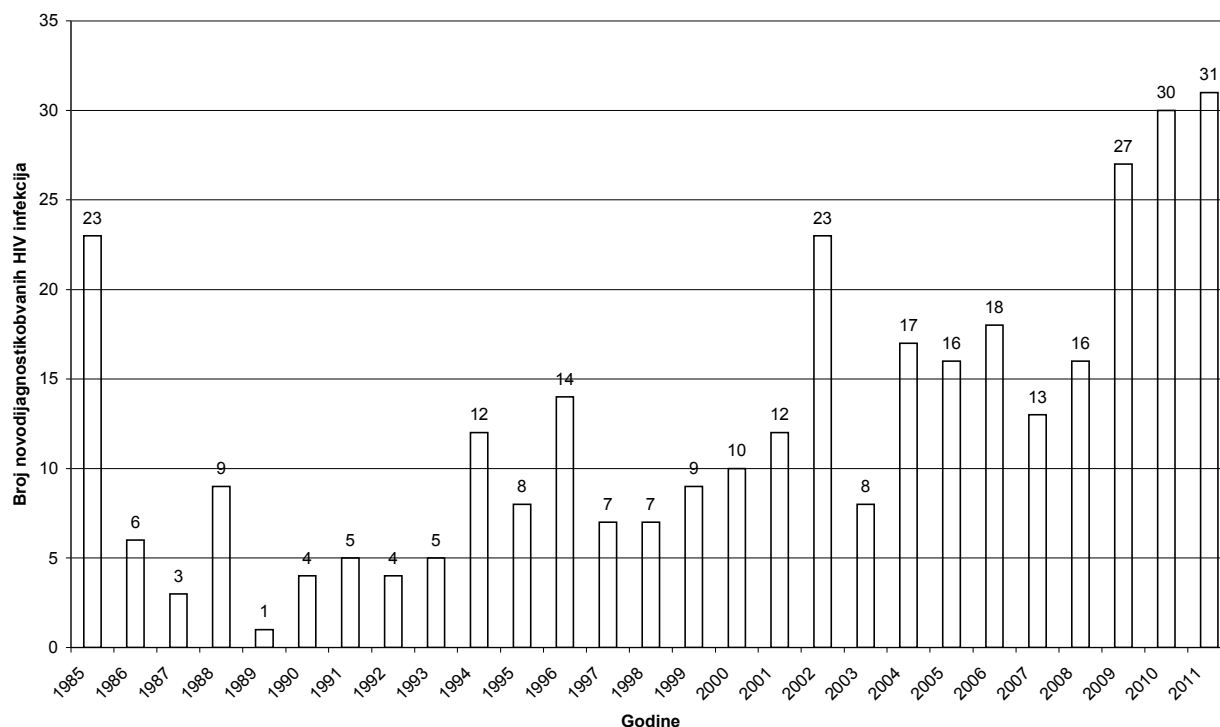
SADRŽAJ

HIV INFEKCIJE U AP VOJVODINI - 2011. GODINA.....	2
Sadržaj.....	6
KARAKTERISTIKE HIV INFEKCIJE U AP VOJVODINI.....	8
PRAĆENJE HIV INFEKCIJE.....	12
PREVENCIJA HIV INFEKCIJA.....	13
DOBROVOLJNO POVERLJIVO SAVETOVANJE I TESTIRANJE NA HIV.....	13
PREVENCIJA IZLOŽENOSTI KRVLJU PRENOSIVIM INFEKCIJAMA.....	21
DIJAGNOSTIKA HIV INFEKCIJE.....	22
TESTIRANJE NA HEPATITIS B, HEPATITIS C I DRUGE SEKSUALNO PRENOSIVE INFEKCIJE	27
PRAĆENJE I LEČENJE OSOBA KOJE ŽIVE SA HIV-OM.....	31
PODRŠKA OSOBAMA KOJE ŽIVE SA HIV-OM.....	31
DRUŠTVENI ODGOVOR NA EPIDEMIJU HIV INFEKCIJE.....	32
PRIORITETI ZA BUDUĆNOST.....	32

HIV INFEKCIJA U AP VOJVODINI U 2011. GODINI

Tokom 2011. godine na području AP Vojvodine zabeležen je 31 novi slučaj HIV infekcije (grafikon 1), a kod 4 osobe pozitivnost je konstatovana u ranijem periodu, ali do sada nisu bili registrovani. U sedamnaest slučajeva (55%) u momentu postavljanja dijagnoze HIV infekcije osobe su već bile u stadijumu simptomatske HIV infekcije. U toku 2011. godine retrogradno su prijavljene dve osobe obolele u 2010. godini.

GRAFIKON 1 - HIV INFEKCIJA U AP VOJVODINI

U odnosu na način inficiranja, u dvadeset pet slučajeva (81%) se radilo o seksualnom kontaktu. Na ovaj način su se inficirale tri žene i dvadeset dva muškarca, od kojih je 18 imalo seksualni odnos sa drugim muškarcima (MSM).

Među osobama sa novodijagnostikovanom HIV infekcijom je i jedna injektirajuća korisnica droge.

Kod pet osoba nije utvrđen način inficiranja. Sve osobe kod kojih način transmisije nije utvrđen su muškog pola.

Najviše novih HIV infekcija utvrđeno je u na području Grada Novog Sada (7). Na području gradova Sremska Mitrovica i Kikinda dijagnostikovana su po tri slučaja HIV infekcije, dok su u opštinama Vršac i Bela Crkva dijagnostikovana su po dva slučaja. U opštinama i gradovima Šid, Inđija, Irig, Sombor, Kula, Pančevo, Pećinci, Ruma, Sremski Karlovci, Stara Pazova, Bačka Palanka, Kovin, Subotica i Temerin dijagnostikovana je po jedan slučaj HIV infekcije.

HIV-om su posebno pogođene određene grupacije stanovništva. Najviše slučajeva HIV infekcije u AP Vojvodini dijagnostikuje se među MSM populacijom. Tokom 2011. godine dijagnostikovana je pozitivnost na anti-HIV test kod 18 muškaraca koji su imali seksualne odnose sa drugim muškarcima. Od 1985. do kraja 2011. godine među osobama kod kojih je postavljena dijagnoza HIV infekcije 56% čine muškarci koji su imali odnose sa muškarcima.

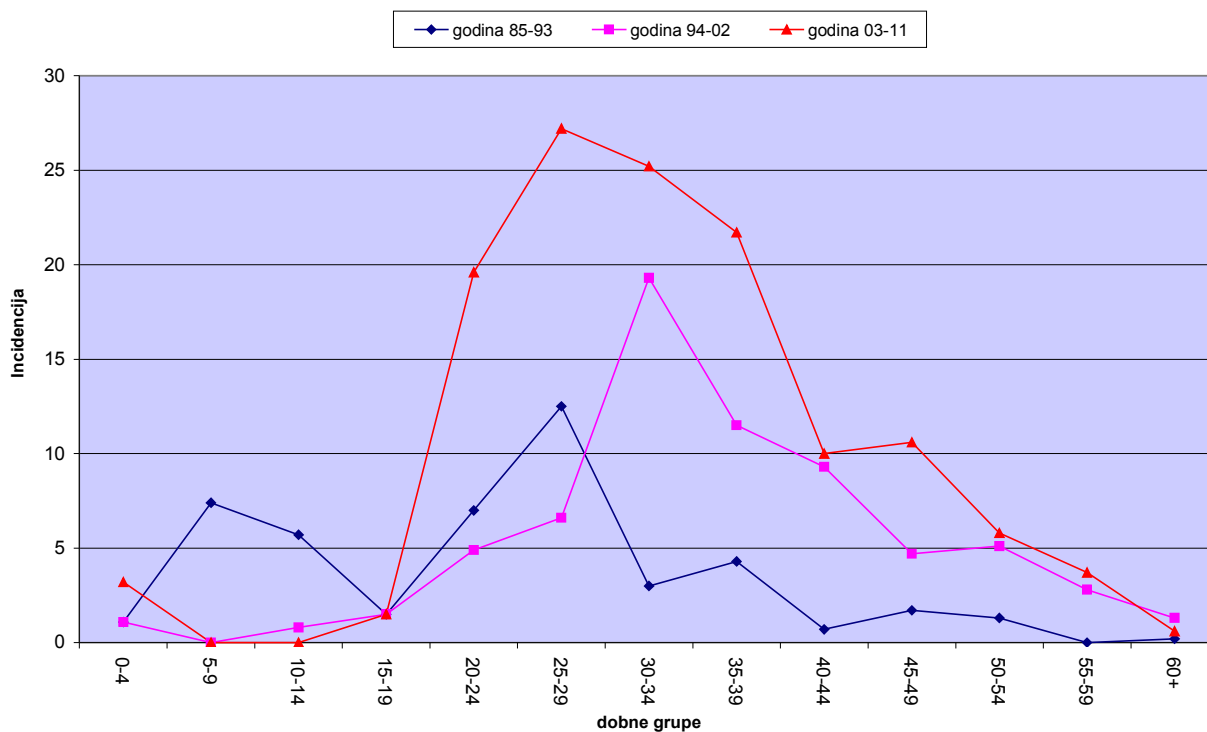
KARAKTERISTIKE HIV INFEKCIJE U AP VOJVODINI

Prvi slučajevi HIV infekcije u AP Vojvodini registrovani su 1985. godine i do kraja 2011. godine ukupno 343 građana naše pokrajine je saznalo da živi sa HIV infekcijom.

Najveći broj HIV infekcija dijagnostikuje se u uzrastu 20-39 godina (65%), dok je starijih od 39 godina bilo 27%, a kod mlađih od 20 godina 8%. Od početka epidemije do danas od 27 osoba mlađih od 20 godina, kod kojih je dijagnostikovana HIV infekcija, do prenošenja HIV-a kod četiri osobe je došlo seksualnim putem, kod jedne transplantacijom obavljenom u inostranstvu, kod jedne transfuzijom krvi, u tri slučaja vertikalnom transmisijom, dok su ostali slučajevi deca obolela od hemofilije, koja su inficirana pre 1985. godine, putem kontaminirane krvi ili krvnih preparata.

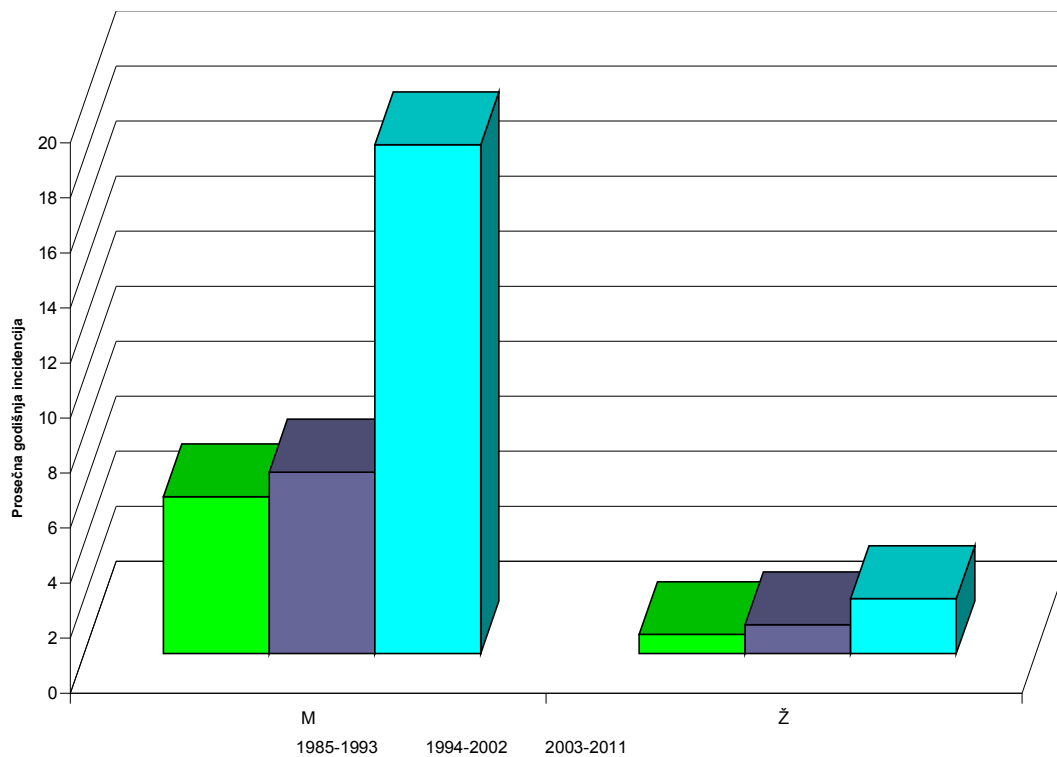
Prvih godina epidemije u AP Vojvodini, najviše novih infekcija dijagnostikovano je u predškolskom uzrastu i u uzrastu 25-29 godina, dok se u ostalim uzrastima infekcija dijagnostikovala izuzetno. Tokom devedesetih godina prošlog veka najviše infekcija registrovano je u uzrastu 30-34 godine, da bi tokom ove decenije novodijagnostikovane infekcije bile najučestalije u uzrastu 25-39 godina.

GRAFIKON 2 - UZRASNOSPECIFIČNA INCIDENCIJA HIV INFENCIJE U AP VOJVODINI NA 100.000 STANOVNIKA

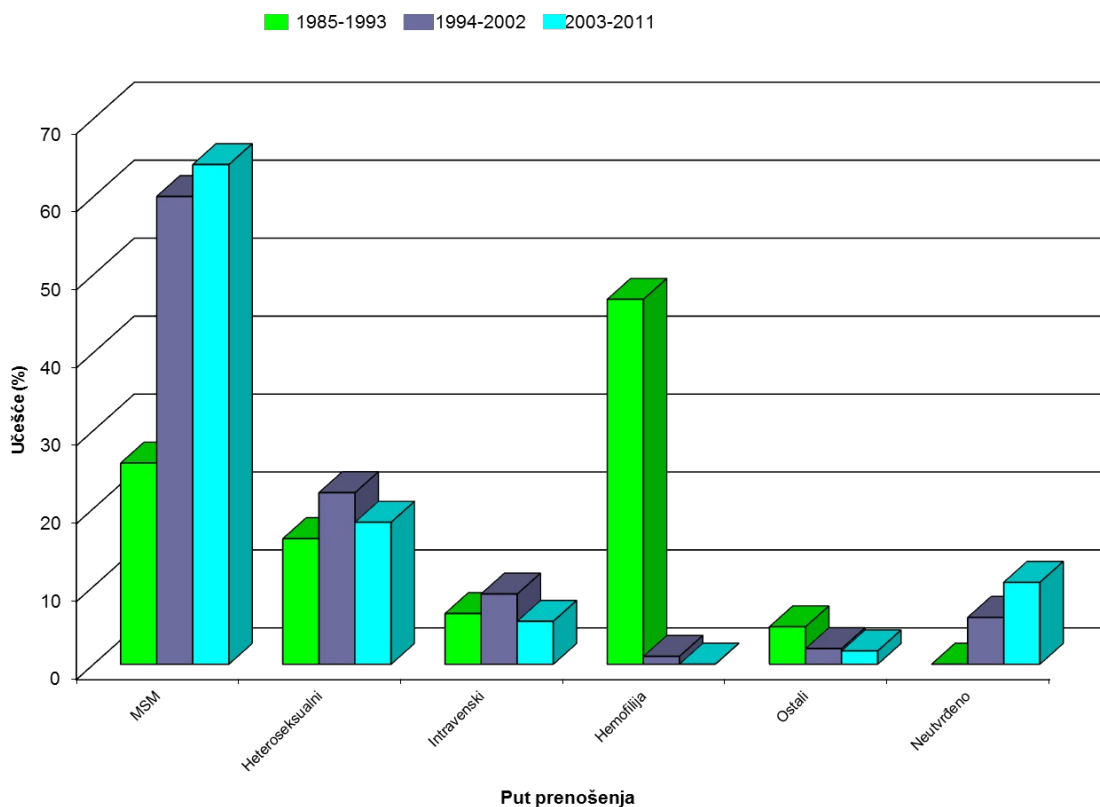
Muškarci čine veliku većinu među osobama koje žive sa HIV-om: 87,5% . Dok je incidencija među muškarcima u poslednjoj deceniji porasla gotovo dvostruko, kod žena je incidencija gotovo identična (grafikon 3).

GRAFIKON 3 - POLNOSPECIFIČNA INCIDENCIJA HIV INFEKCIJE U AP VOJVODINI, NA 100.000 STANOVNIKA

Ako se isključe oboleli od hemofilije, među građanima AP Vojvodine kod kojih je utvrđen način inficiranja, 75% se inficiralo putem nezaštićenog seksualnog odnosa, 6% injektirajućom upotrebom droga, dok 12% čine ostali vidovi inficiranja (transplantacija, transfuzija, vertikalna transmisija), kod 7% nije utvrđen način inficiranja (grafikon 4).

GRAFIKON 4 - UČEŠĆE POJEDINIHIH PUTEVA PRENOŠENJA HIV U AP VOJVODINI

Od manifestne HIV infekcije su obolele 182 (53%) osobe koje žive sa HIV-om, a umrlo ih je 123. Od posledica manifestne HIV infekcije umrlo je 112 obolelih osoba dok je 11 osoba umrlo od osnovne bolesti, koja nije povezana sa HIV infekcijom.

Trenutno 220 građana AP Vojvodine zna da živi sa HIV-om, od čega je 59 (27%) obolelo. Najveći broj ljudi živi sa HIV-om na području Južnobačkog - 117 (34%) i Južnobanatskog okruga - 71 (21%), manje na području Sremskog- 54 (16%), Severnobačkog- 48 (14%), i Zapadnobačkog okruga - 25 (7%) dok najmanji broj ljudi živi sa HIV-om na području Severnobačkog - 16 (5%) i Srednjebanatskog - 12 (3%) osoba.

Slučajevi HIV infekcije zabeleženi su u 37 od 45 vojvođanskih opština (82%).

PRAĆENJE HIV INFEKCIJE

Kretanje HIV infekcije i njene karakteristike prate se kontinuirano od 1985. godine od strane Instituta za javno zdravlje Vojvodine, u saradnji sa zavodima za javno zdravlje u Subotici, Somboru, Sremskoj Mitrovici, Kikindi, Zrenjaninu i Pančevu. Praćenje HIV infekcije sprovodi se putem Pokrajinskog registra HIV infekcija, koji omogućava sagledavanje trendova i karakteristika HIV infekcija i predstavlja osnovu za planiranje preventivnih mera i smernica zdravstvene politike.

PREVENCIJA HIV INFEKCIJA

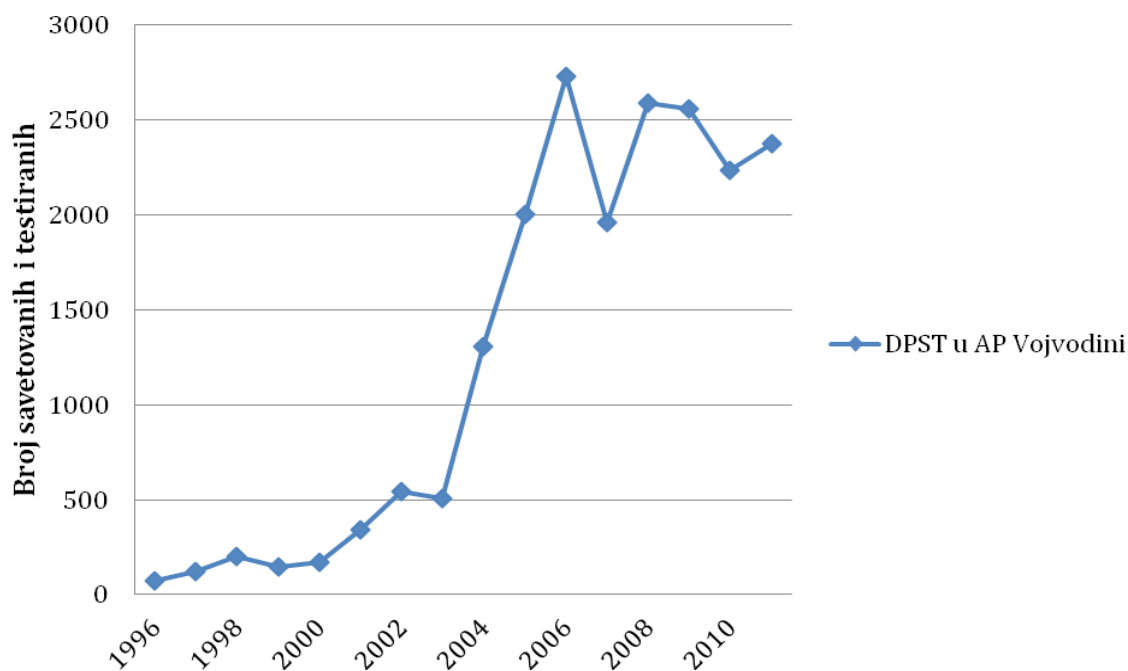
Prevenciju HIV infekcija koordinišu Institut za javno zdravlje Vojvodine i mreže zavoda za javno zdravlje, a sprovode zdravstvene ustanove, kao i nevladine organizacije (pregled aktivnosti u prilogu).

DOBROVOLJNO POVERLJIVO SAVETOVANJE I TESTIRANJE NA HIV

Dobrovoljno poverljivo savetovanje i testiranje na HIV (DPST) predstavlja jednu od najznačajnijih mera prevencije HIV infekcije. To je proces u čijem središtu je korisnik - klijent, koji u razgovoru sa savetnikom, posebno edukovanim za sprovođenje ovakvog individualnog savetovanja, razmatra svoje sopstvene rizike za HIV u okviru savetovanja pre testiranja, zatim značenje rezultata testa i način njegovog sprovođenja. Klijentu se tokom savetovanja pruža podrška i on/ona se priprema da se suoči sa svojim rezultatom. Tokom savetovanja posle testiranja tumači se rezultat, razgovara o daljim ličnim strategijama za smanjenje rizika i klijent se upućuje u druge institucije i organizacije radi dalje dijagnostike, lečenja, psihosocijalne podrške.

Određeni vid savetovanja pre testiranja sprovodio se u Institutu za javno zdravlje Vojvodine od samog početka HIV epidemije - od 1985. godine. U 2002. i 2003. godini započinju intenzivne edukacije kadra, kao i promocija DPST u celoj AP Vojvodini, da bi u 2004. godini bio održan trening za vojvođanske epidemiologe u organizaciji Instituta za javno zdravlje Vojvodine, a pod pokroviteljstvom UNICEF-a. Navedene aktivnosti, uz obezbeđenje besplatnih testova, kao i pojednostavljenje procesa upućivanja, dovele su do značajnog porasta broja savetovanih i testiranih.

Grafikon 5 - DPST u AP Vojvodini

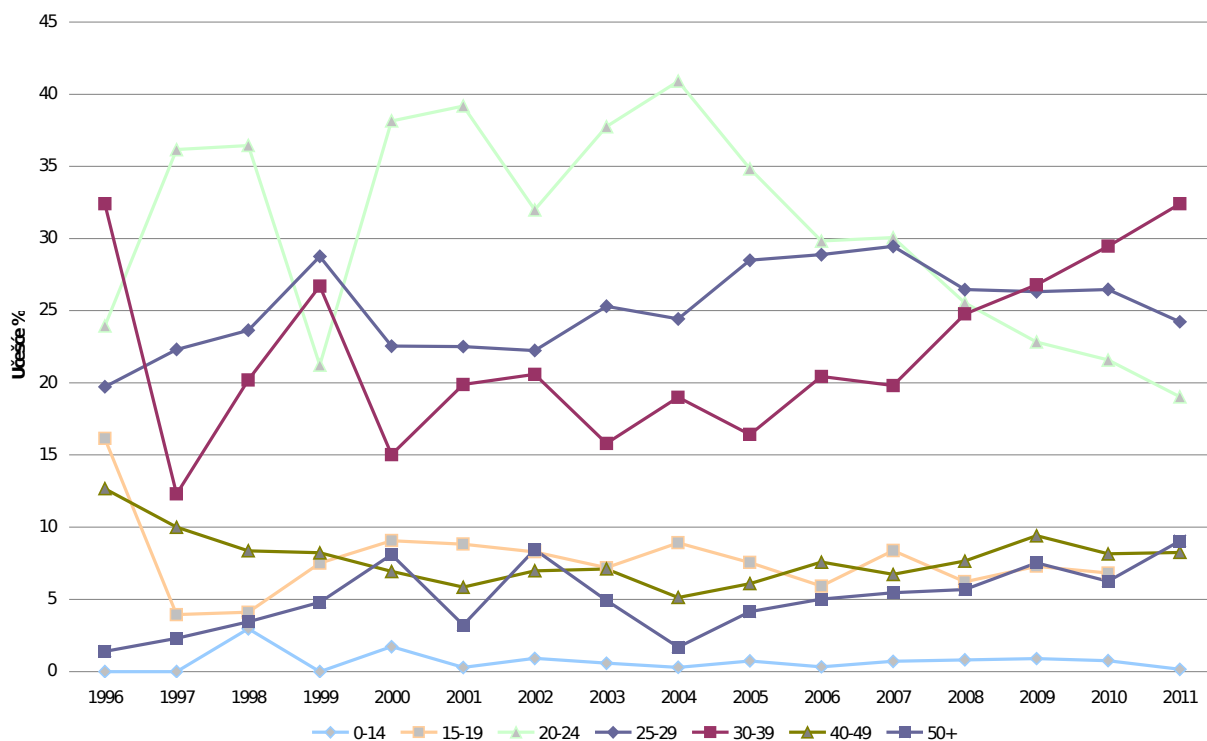
Ovakav rastući trend je prisutan i tokom 2005. i 2006. godine, kada se sredstvima Globalnog fonda finansira nabavka testova. Međutim, prestankom projekta Globalnog fonda, u 2007. godini dolazi do značajnog pada broja klijenata savetovališta za DPST, jer sem svega nekoliko zavoda koji su finansirali DPST svojim sredstvima (Zrenjanin, Sombor) i Instituta za javno zdravlje Vojvodine, gde su finansiranje testova preuzeli Gradska uprava za zdravstvo i Gradska uprava za socijalnu i dečju zaštitu, u drugim zavodima testiranje je teklo diskontinuirano ili je stalo.

Započinjanjem nove runde projekta Globalnog fonda u 2008. godini obezbeđeni su testovi za sve zavode, što je rezultovalo novim porastom broja klijenata DPST.

Počev od 2009. godine broj testova koje obezbeđuje Global fond se smanjivao iz kvartala u kvartal. Pored manjeg broja testova koji su bili na raspalaganju Institutu i zavodima u 2011. godini, broj klijenata testiranih u savetovalištu je na prošlogodišnjem nivou. Ukupno su 2373 klijenta obuhvaćena DPST-om (grafikon 5).

Najveće učešće među klijentima DPST čine mladi uzrasta 20-24 godine, ali se njihovo učešće kontinuirano smanjuje. U 2011. godini najveći broj testiranih pripada uzrastu od 30-39 godina sa ukupno 769 testiranih klijenata (grafikon 6).

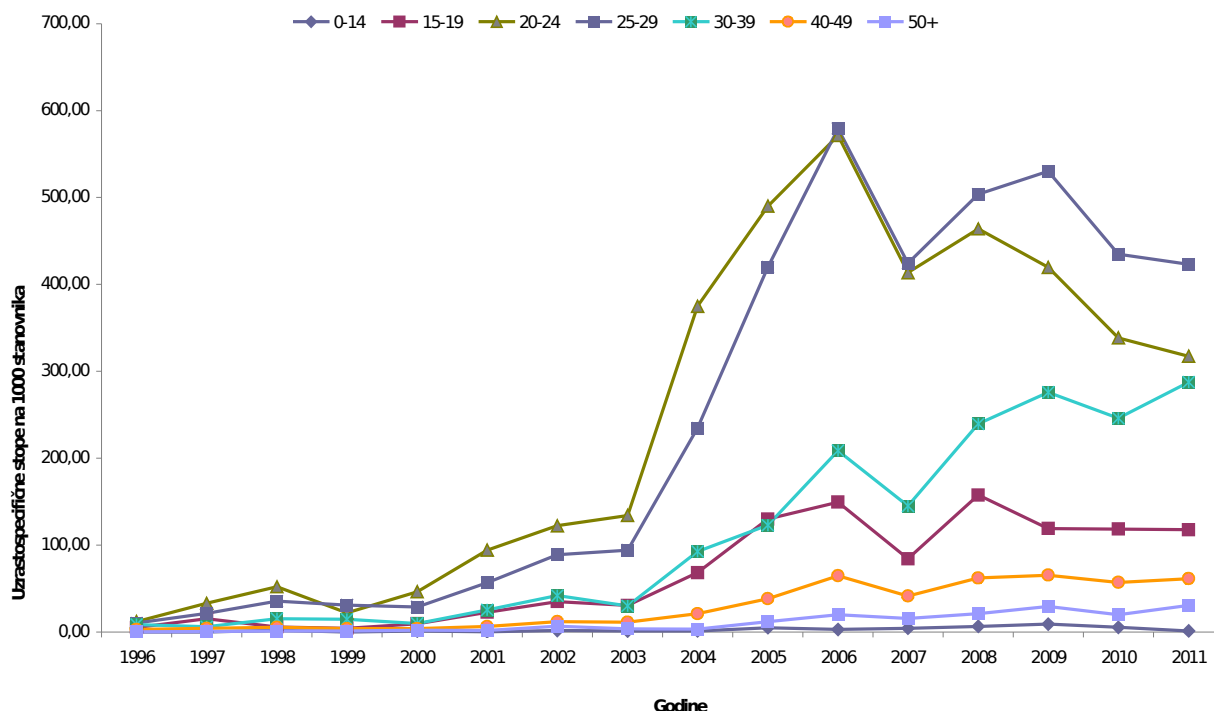
GRAFIKON 6 - UZRAST KLIJENATA DPST - UČEŠĆE

U pogledu broja testiranih na 1000 stanovnika odgovarajućeg uzrasta, uočava se da su ove stope najviše tokom celog posmatranog perioda u uzrastu 20-24 godine. U periodu od 2007. do 2011. godine najviše stope testiranih na HIV beleže se u uzrastu 25-29 godina. Od 2008. godine počinje trend rasta testiranih klijenta na HIV u uzrastu 30-39 godina (grafikon 7).

Iako se 26% HIV infekcija u poslednje tri godine dijagnostikovalo kod osoba starijih od 40 godina, stope testiranja u ovom uzrastu su veoma niske.

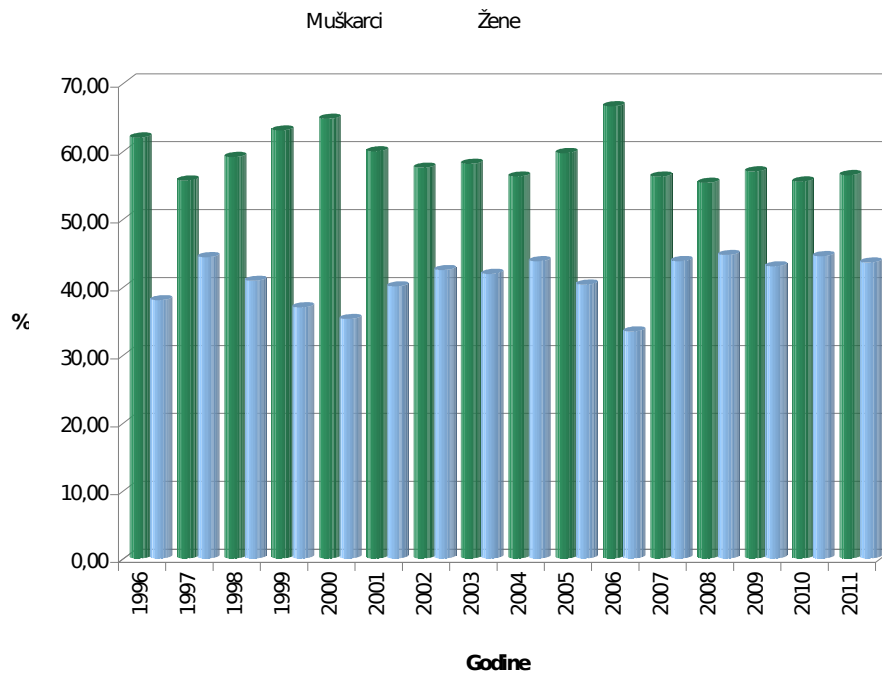
GRAFIKON 7 - UZRAST KLIJENATA DPST - STOPE NA 1000 STANOVNIKA

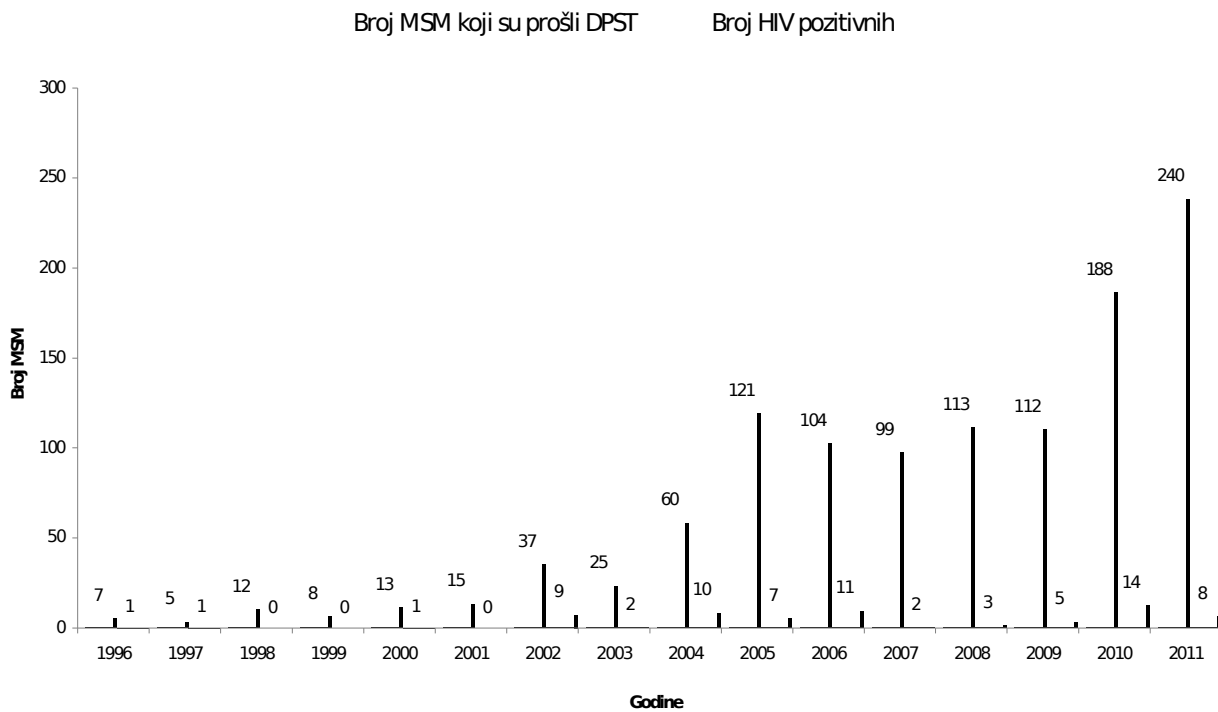
Sa izuzetkom 2004. godine, kada su sprovedene masovne kampanje DPST među studentima Univerziteta u Novom Sadu, učešće muškaraca je značajno više u odnosu na učešće žena (grafikon 8).

Epidemijom HIV infekcije su posebno pogođene određene grupacije stanovništva. Najviše slučajeva HIV infekcije u AP Vojvodini dijagnostikuje se među muškarcima koji su imali seksualne odnose sa drugim muškarcima (MSM) (grafikon 9). Dok je do 2002. godine broj MSM obuhvaćenih DPST-om bio nizak, od 2002. taj broj stalno raste. Kako je u istraživanju sprovedenom 2008. u Novom Sadu dobijen podatak da je svega 45% MSM testiranih u okviru DPST navelo svoju seksualnu orijentaciju, može se pretpostaviti da je broj MSM obuhvaćenih DPST-om najmanje dvostruko veći. Poseban značaj čini mogućnost savetovanja i testiranja na terenu tokom poslednje dve godine, što je omogućeno kroz aktivnosti Omladine Jazasa Novi Sad.

GRAFIKON 8 - DPST U AP VOJVODINI PO POLU

GRAFIKON 9 - MSM OBUHVAĆENI DPST-OM

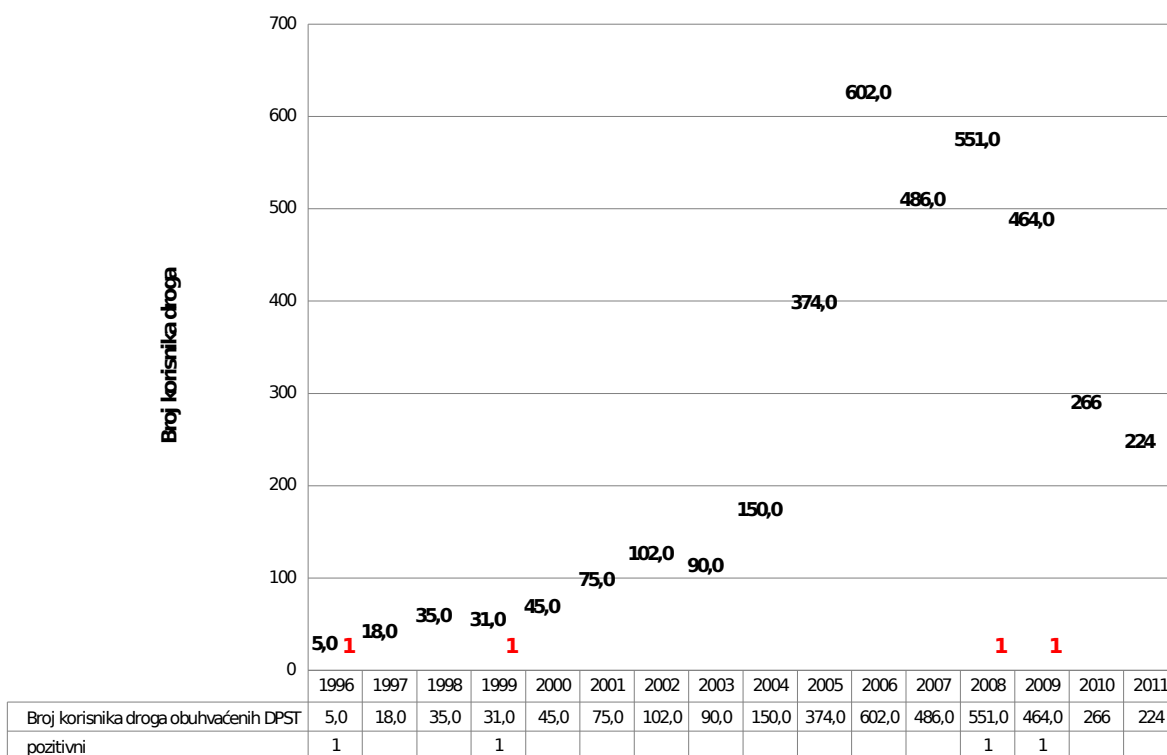

Broj testiranih korisnika droga je višestruko porastao u posljednjih sedam godina. Posebno je do porasta broja korisnika došlo 2006. godine, od kada se u

okviru DPST sprovodi i testiranje na hepatitis B i hepatitis C. Prema podacima iz istraživanja u Novom Sadu, prevalencija HIV infekcije među korisnicima droge je niska, ali je zato prevalencija hepatitisa C veoma visoka –45%. Isto istraživanje je pokazalo da je manje od polovine injektirajućih korisnika droge u Novom Sadu ikada testirano na HIV i hepatitis C (grafikon 10).

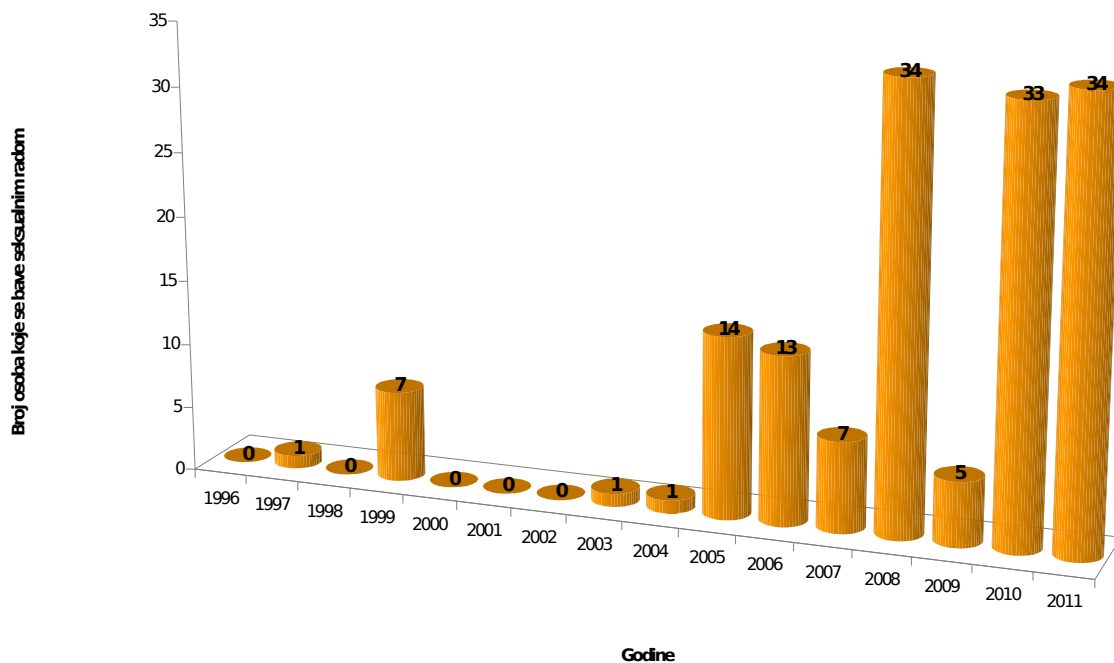
Dodatni značaj za prevenciju i ranu dijagnostiku ima sprovođenje DPST na terenu, odnosno u komunama u kojim se leče zavisnici. Međutim, zbog izostanka adekvatne saradnje instituta i zavoda za javno zdravlje sa ustanovama koje se bave lečenjem bolesti zavisnosti, nemotivisanosti ovih ustanova za DPST među njihovim pacijentima, kao i organizacionim problemima sa kojima se suočavaju ustanove za izvršenje zakonskih sankcija, broj testiranih korisnika droge u poslednje dve godine je dva do tri puta niži nego ranijih godina.

GRAFIKON 10 - KORISNICI DROGA OBUHVAĆENI DPST-OM

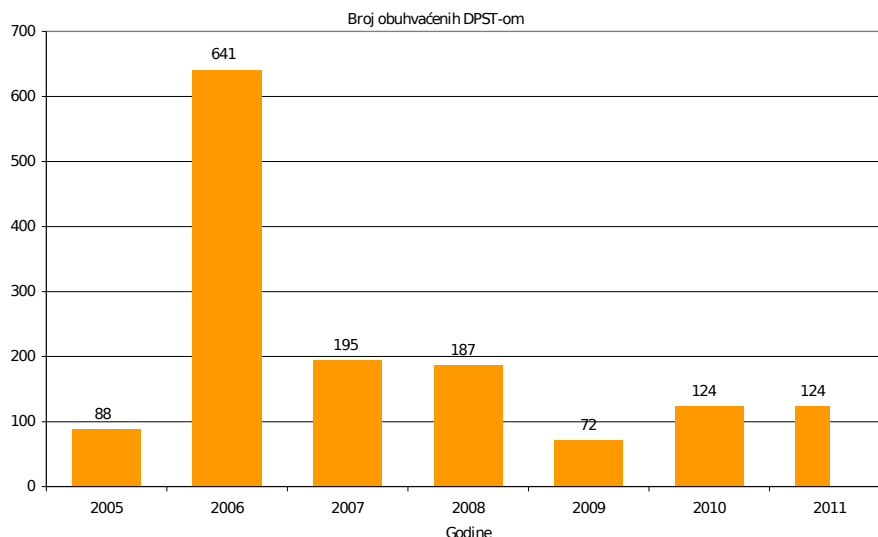
Osobe koje se bave seksualnim radom predstavljale su jednu od najteže dostupnih populacija. Od 2005. godine njihov obuhvat DPST-om počinje da raste, da bi 2008. dostigao maksimum, zahvaljujući terenskom radu organizacije PREVENT. U 2011. godini broj testiranih seksualnih radnica je na prošlogodišnjem nivou - 34. Među ovim osobama nisu dijagnostikovani slučajevi HIV infekcije (grafikon 11).

GRAFIKON 11 - SEKSUALNE RADNICE OBUHVAĆENE DPST-OM

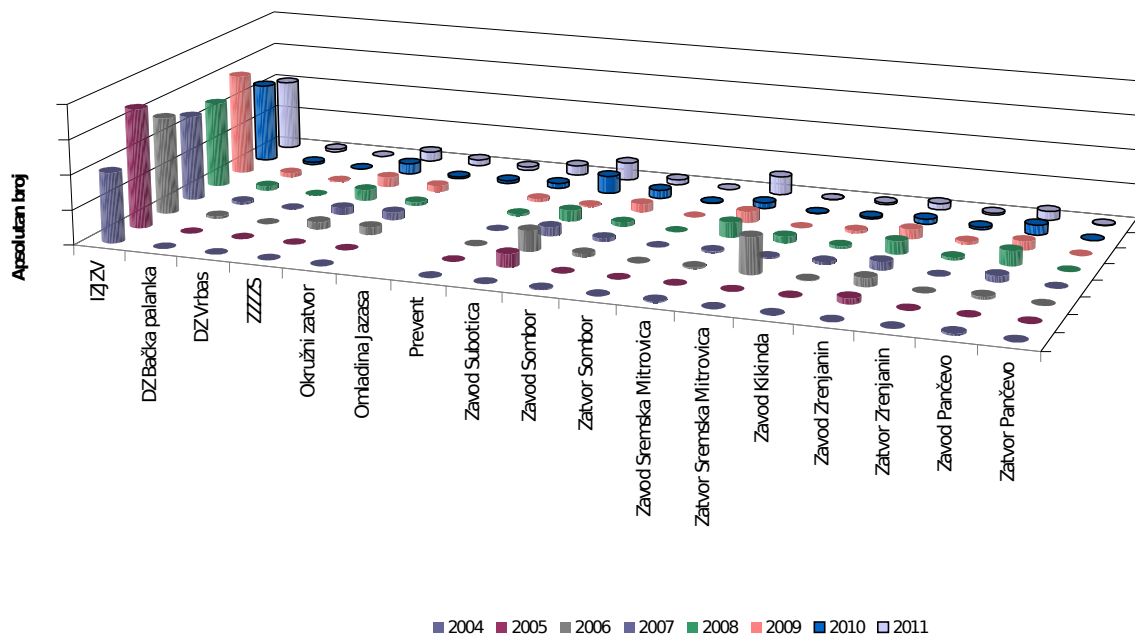
Otvaranjem Savetovališta za DPST u Okružnom zatvoru u Novom Sadu počinje sprovođenje ovog preventivnog programa među osobama lišenim slobode, koji su smešteni na području AP Vojvodine. DPST se u prethodnim godinama sprovodio u tri ustanove - Okružni zatvor Novi Sad, Okružni zatvor Zrenjanin i Kazneno-popravni zavod Sremska Mitrovica (grafikon 12).

GRAFIKON 42 - OSOBE LIŠENE SLOBODE OBUHVAĆENE DPST

Broj savetovališta za DPST se iz godine u godinu povećava. Dok je do početka ove decenije jedino savetovalište bilo ono u Institutu za javno zdravlje Vojvodine u Novom Sadu, od 2004. godine savetovališta postoje u svim institutima i zavodima za javno zdravlje u AP Vojvodini. Ubrzo se otvaraju i savetovališta u Zavodu za zdravstvenu zaštitu studenata Novi Sad, kao i u Domovima zdravlja u Bačkoj Palanci i Vrbasu, da bi od 2005. godine počelo da funkcioniše i savetovalište u Okružnom zatvoru Novi Sad. Narednih godina aktivira se i savetovanje i testiranje u KPZ Sremska Mitrovica i Okružnom zatvoru Zrenjanin. Od 2008. godini nevladina organizacija PREVENT, a od 2010. godine i Omladina Jazasa-a Novi Sad sprovode DPST na terenu.

GRAFIKON 13 - KRETANJE OBUHVATA DPST U ODNOSU NA USTANOVE I ORGANIZACIJE

Daleko najveći broj DPST obavi se u Institutu za javno zdravlje Vojvodine u Novom Sadu, gde je pojedinih godina obuhvaćeno preko 80% svih klijenata DPST u AP Vojvodini. Međutim, nedostatak kadra i diskontinuirano snabdevanje testovima, posebno za hepatitis C i B, doveli su do pada broja korisnika poslednjih godina. (grafikon 13).

PREVENCIJA IZLOŽENOSTI KRVlju PRENOSIVIM INFEKCIJAMA

Od 2007. godine na nivou AP Vojvodine postoji sistem praćenja izloženosti potencijalno zaraznom materijalu. Sprovodi se putem mreže instituta i zavoda za javno zdravlje, u saradnji sa svim ustanovama koje obavljaju zdravstvenu zaštitu.

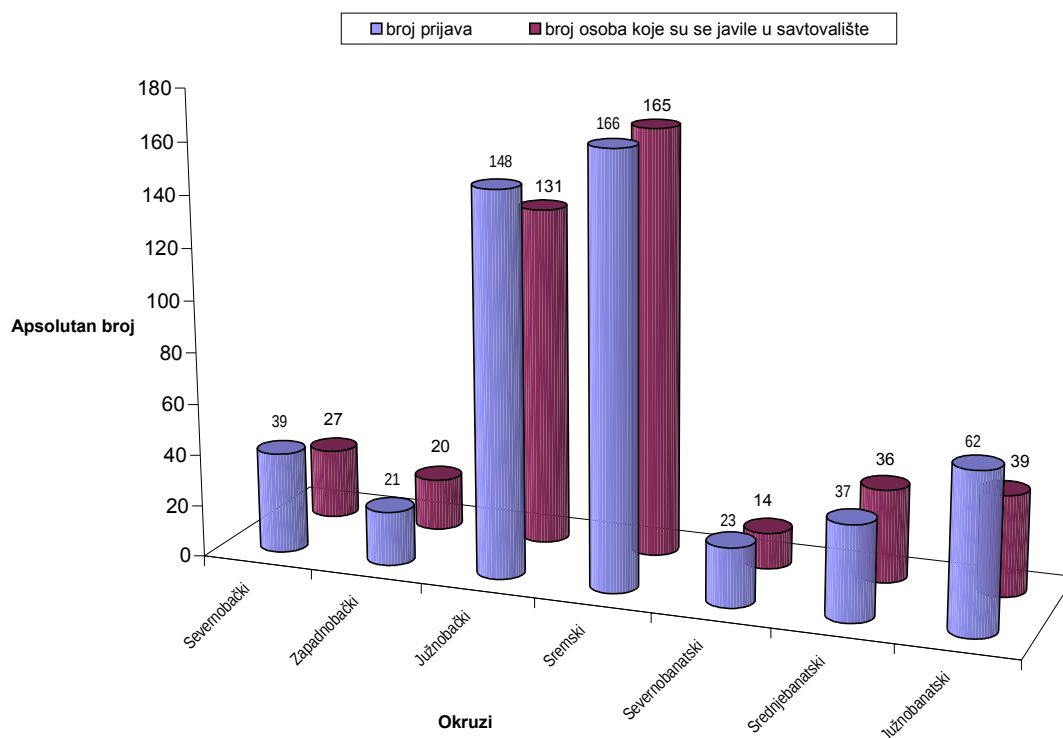
U 2007. godini određeni su lokalni koordinatori za prevenciju i kontrolu krvlju prenosivih infekcija u svim vojvođanskim zdravstvenim ustanovama, kao i u ustanovama socijalne zaštite. Održana je edukacija koordinatora i svim ustanovama su distribuirane pisane preporuke o prevenciji i kontroli, odnosno postupanju u slučaju akcidenta.

U 2008. godini izvršena je edukacija i predstavnika privatnih zdravstvenih ustanova, a od 2009. godini nastavljena je kontinuirana edukacija zdravstvenih radnik o KPI.

Nadzor nad izloženostima sprovodi se putem prijava od strane zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne zaštite, kao i putem savetovališta.

U 2011. godini prijavljeno je 496 izloženosti, od kojih se 432 osobe javile u savetovališta (87%), kako bi se procenio rizik od krvnoprenosivih infekcija i započela postekspoziciona zaštita (grafikon 14).

GRAFIKON 14 - ODNOS BROJA PRIJAVLJENIH I SAVETOVANIH AKCIDENATA U 2011. GODINI PO OKRUZIMA

Među registrovanim izloženostima, u 413 slučajeva radilo se o radnicima u zdravstvu (83%), dok je u 83 slučaja došlo do izlaganja ostalih građana.

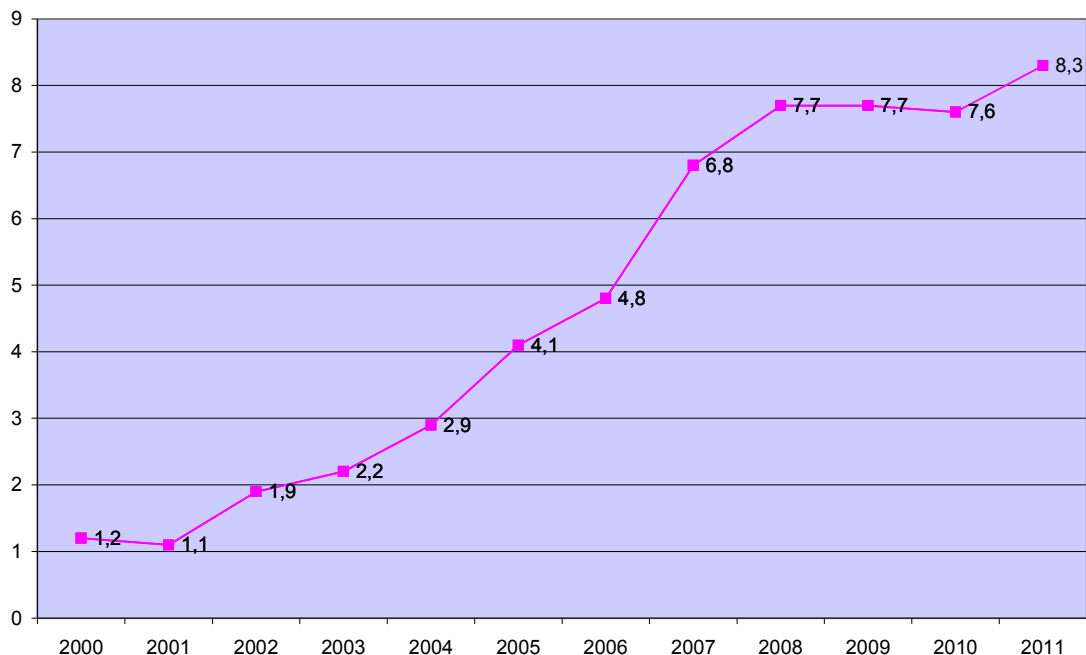
DIJAGNOSTIKA HIV INFEKCIJE

Dijagnostika HIV infekcije sprovodi se kod pacijenata koji imaju kliničke ili epidemiološke indikacije za testiranje, kao i kod klijenata savetovališta za dobrovoljno poverljivo savetovanje i testiranje (DPST).

Stopa testiranja na HIV na 1000 stanovnika beleži kontinuirani porast poslednjih godina (grafikon 15). U poređenju sa stopama u drugim evropskim zemljama, stopa testiranja je daleko niža nego u većini evropskih zemalja.

GRAFIKON 15- STOPA TESTIRANJA NA HIV

Stopa testiranja na HIV na 1000 stanovnika

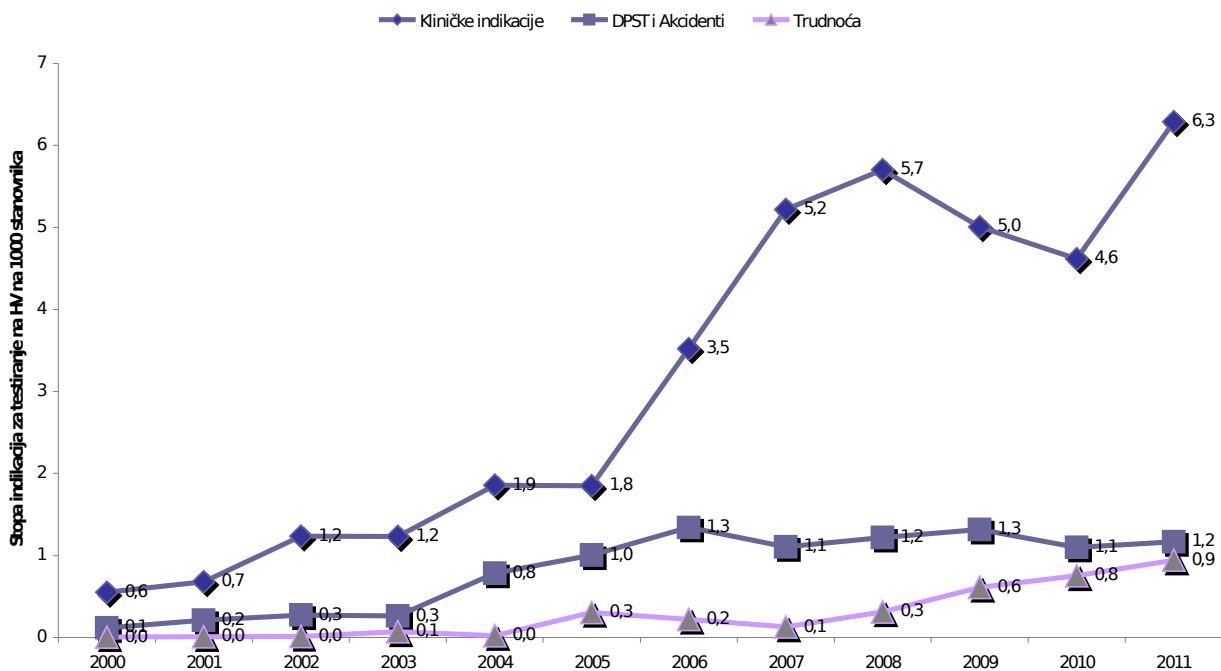

U 2011. godini sprovedeno je ukupno 84.738 testiranja na HIV (bez testiranja u svrhe istraživanja), od čega je dobrovoljnih davalaca krvi bilo 67.673 (6585 koji su dali krv prvi put i 61.088 višestrukih davalaca), odnosno 79.9%.

Najveće stope među testiranimima, izuzimajući dobrovoljne davaoce krvi, imaju ambulatno/bolnički pacijenti, upućeni od strane ordinirajućeg lekara. Njihovo učešće u pojedinim godinama iznosilo je oko 60%. Trend testiranih na HIV po kliničkim indikacijama ima trend rasta od 2005. godine, sa najvećom stopom testiranih od 6,3 u 2011. godini. (grafikon 16). Dok su stope ostalih kategorija testiranih na HIV bez bitnijih oscilacija.

Učešće klijenata DPST bilo je najveće u periodu 2004-2006. godina, kada je bilo obezbeđeno kontinuirano snabdevanje testovima, kao i kada su se sprovodile kampanje promocije DPST, ali nikad nije prelazilo 30% testiranih. U 2011. godini svega 14 % testiranih na HIV u AP Vojvodini osim dobrovoljnih davalaca krvi, bili su klijenti savetovališta za DPST (grafikon 17).

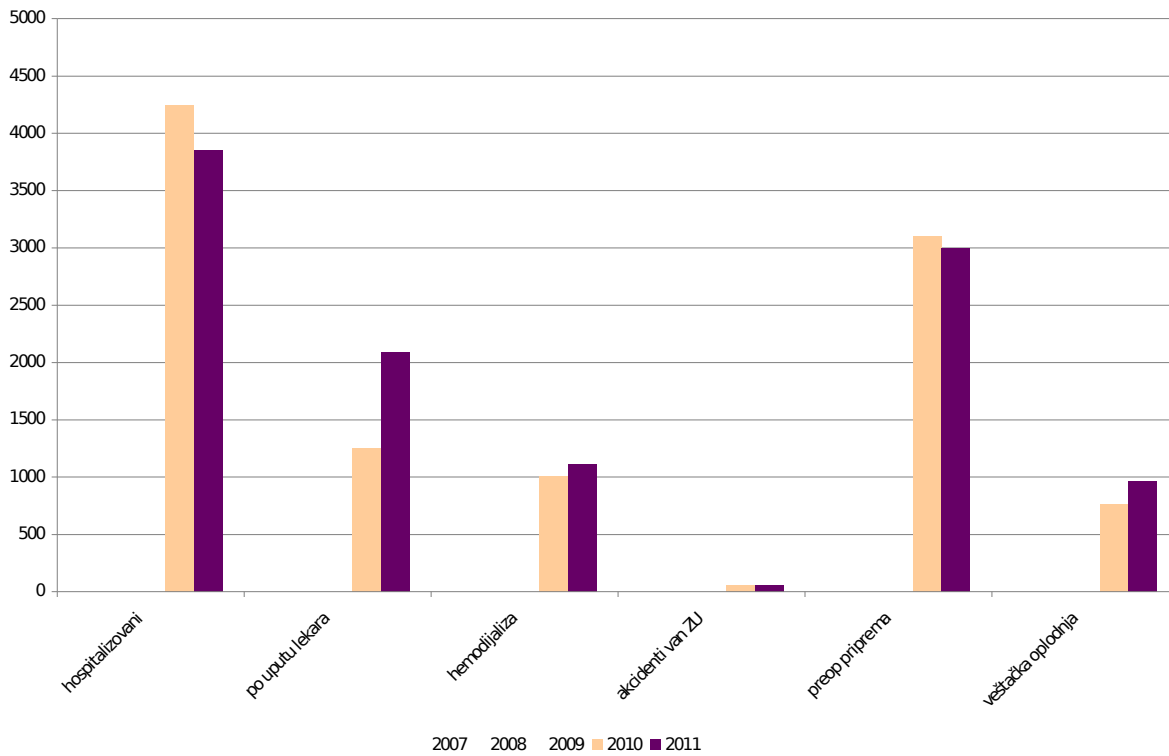
GRAFIKON 16 -INDIKACIJE ZA TESTIRANJE NA HIV

U okviru kliničkih indikacija, mandatorno testiranje u okviru preoperativne pripreme činilo je najveći deo, sa značajnim porastom u 2008. godini, a potom i u 2011. godini u odnosu na 2009. i 2010. godinu. sa porastom stope sa 5,0 u 2009. godini na 6,3 u 2011. godini.

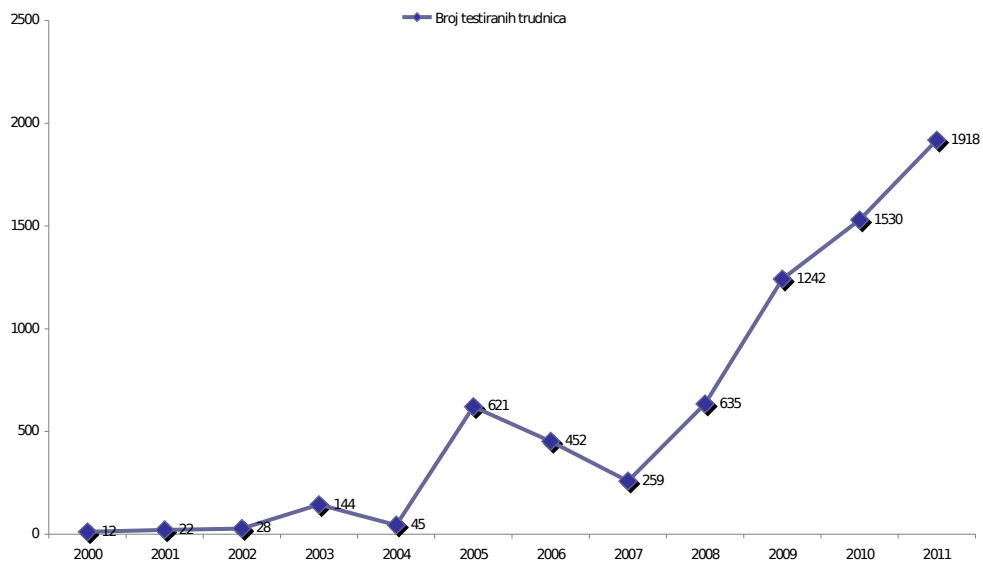
Kada su u pitanju trudnice testirane na HIV, registrovan je porast 2003. godine, a masovnije testiranje započeto je 2005. godine, kada je u okviru projekta Globalnog fonda izvršena edukacija ginekologa pojedinih domova zdravlja i obezbeđena određena količina testova. Međutim, ova intervencija bila je kratkog daha, usled malog broja ginekologa obuhvaćenih ovim programom, njihovim negiranjem značaja HIV infekcije i nerešenim pitanjem finansiranja testova.

GRAFIKON 17 - UČEŠĆE POJEDINIH INDIKACIJA, IZRAŽENO U APSOLUTNIM BROJEVIMA

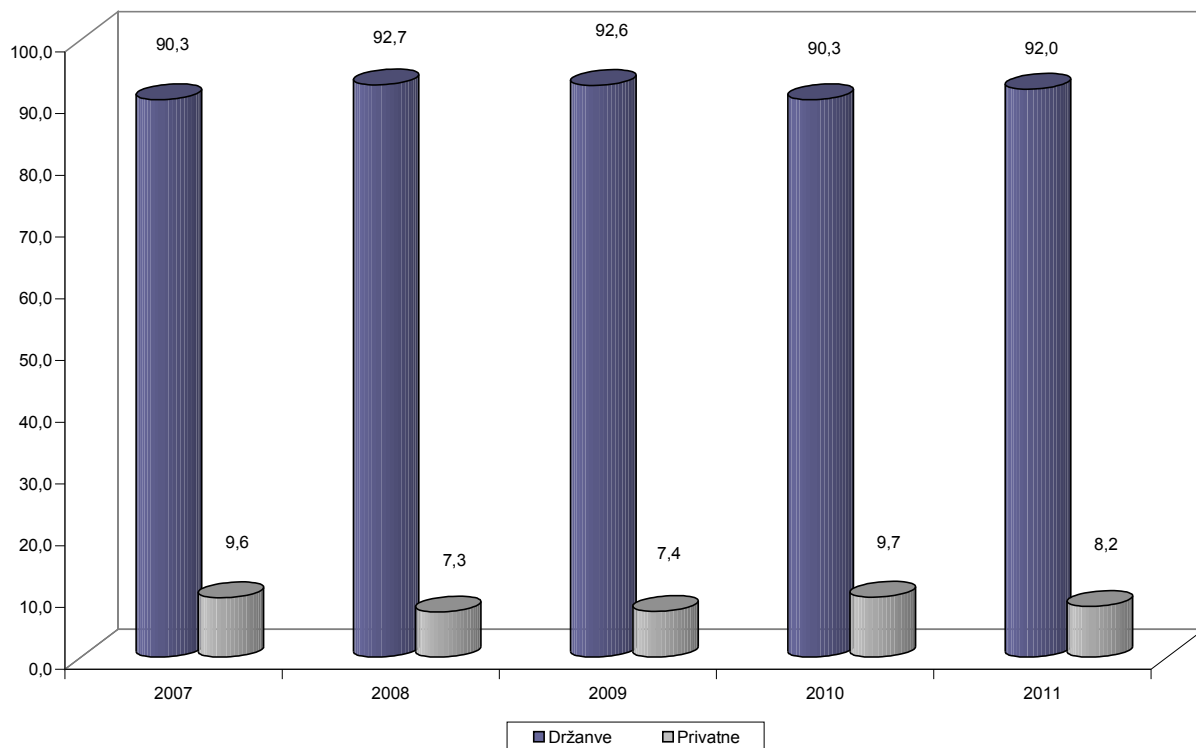
U 2011. godini broj testiranih trudnica iznosio je 1.918, što čini 12% vojvodanskih trudnica (grafikon 18).

GRAFIKON 18 - BROJ TESTIRANIH TRUDNICA

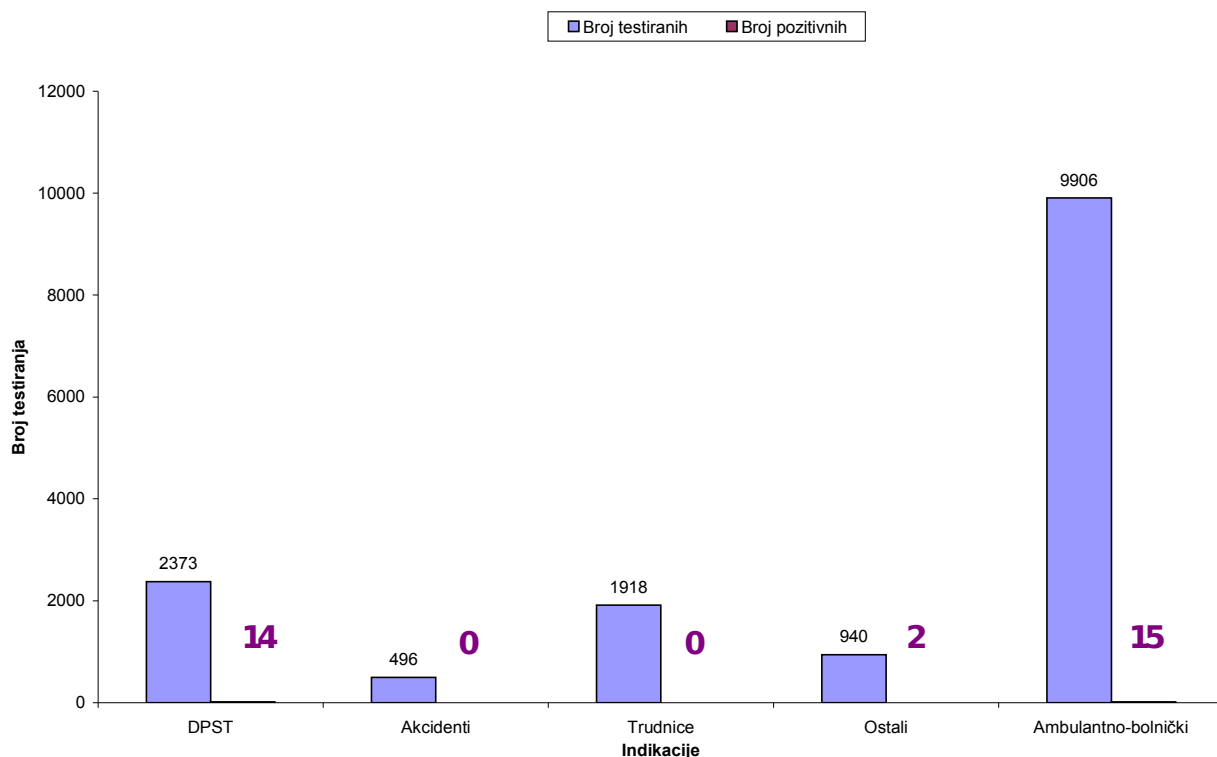
Broj građana AP Vojvodine koji su se testirali u privatnim laboratorijama u 2011. godini iznosi 8,2%, što je na prosečnom petogodišnjem nivou. Najniži procenat testiranih građana na HIV u privatnim laboratorijama iznosio je 7% u 2008. godini, a najviše testiranih je bilo u 2010. godini 9,7%. (grafikon 19).

GRAFIKON 19 - TESTIRANJE NA HIV U DRŽAVNIM I PRIVATNIM LABORATORIJAMA

Iako klijenti savetovališta za DPST čine svega 13,6% testiranih na HIV, u okviru savetovališta otkriveno je 14 slučajeva HIV infekcije, sa prevalencijom od 0,68%, dok je prevalencija među ambulantno-bolničkim pacijentima iznosila 0,44%. Među dobrovoljnim davaocima krvi otkriven je jedan slučaj HIV infekcije tokom 2011. godine, dok kod trudnica i osoba izloženim potencijalno infektivnom materijalu nije bilo novodijagnostikovanih HIV infekcija (grafikon 20).

GRAFIKON 20 - ODNOS BROJA TESTIRANIH NA HIV I BROJA POZITIVNIH

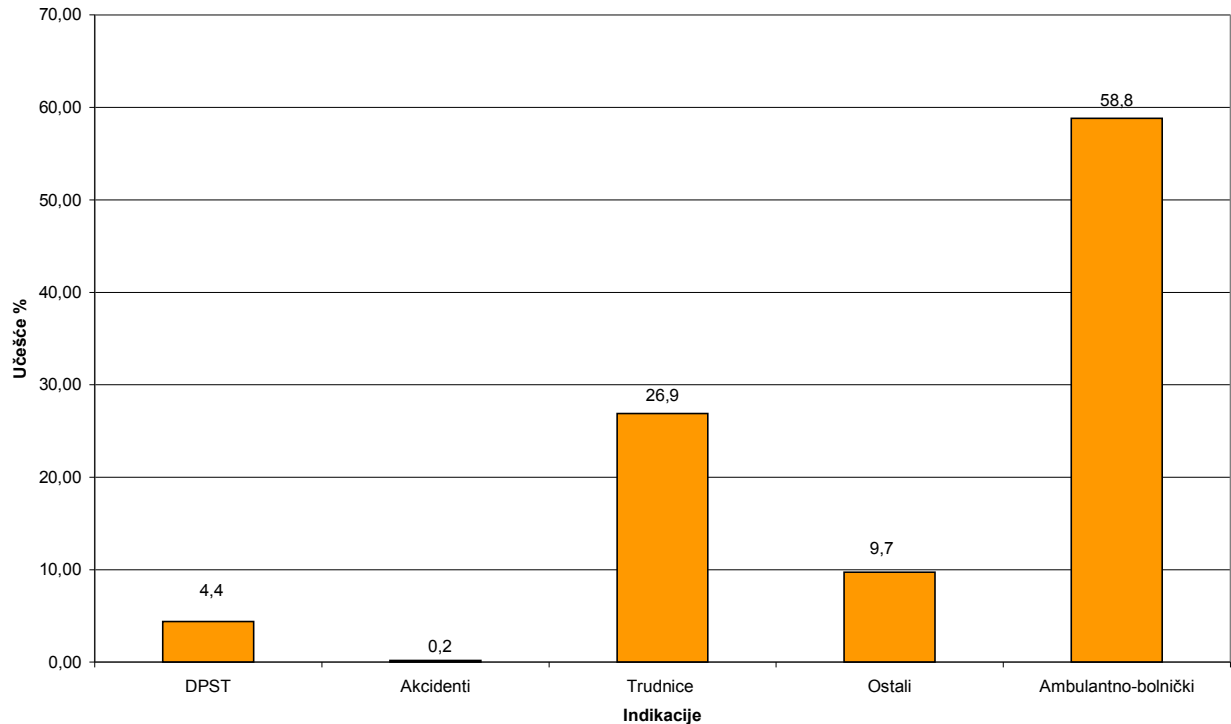

TESTIRANJE NA HEPATITIS B, HEPATITIS C I DRUGE SEKSUALNO PRENOSIVE INFEKCIJE

U 2011. godini obavljeno je ukupno 98.392 testiranja na HBsAg u AP Vojvodini. Od toga je 67.673 testiranja dobrovoljnih davalaca krvi - DDK (6585 osoba koje su prvi put dale krv i 61.088 višestrukih davalaca), što čini 68.78 % svih testiranja na HBsAg.

Od ukupno 30.719 testiranja osim DDK, najviše je testiranih po kliničkim indikacijama - 68,5%, slede trudnice sa 26,8%, dok klijenti savetovališta za DPST čine tek 4,4% svih testiranih, a osobe izložene potencijalno infektivnom bolesničkom materijalu (akcidenti) svega 0,18% (grafikon 21). U privatnim laboratorijama sprovedeno je 9,6% testiranja na HBsAg.

GRAFIKON 21 - TESTIRANJE NA HBSAG

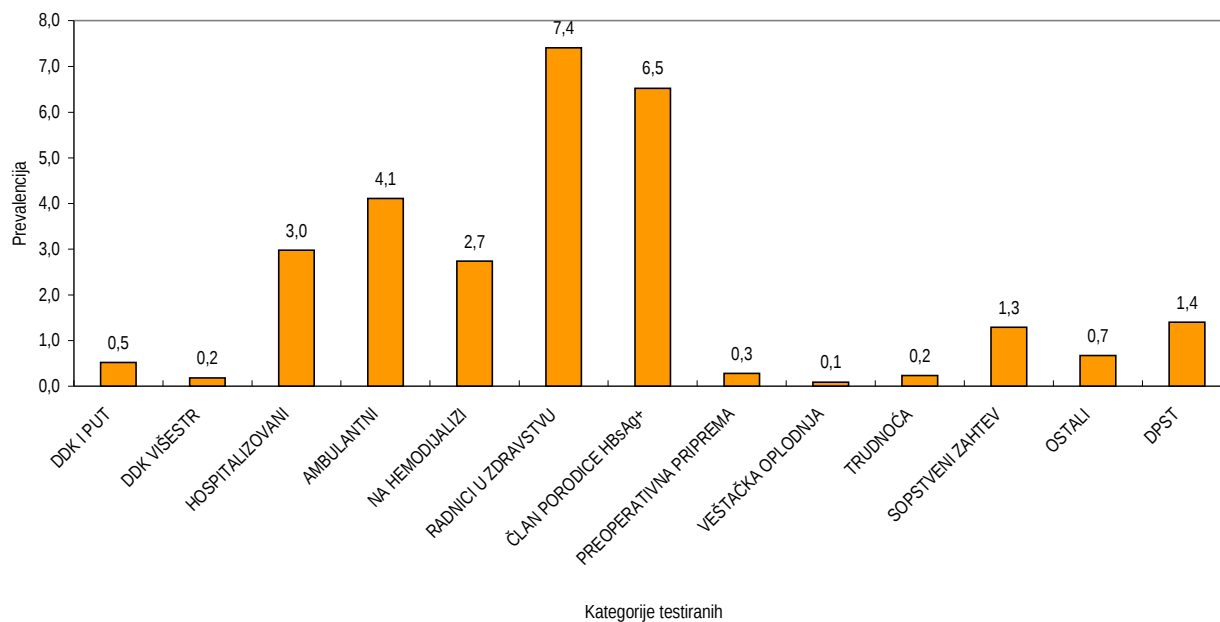

Najviše registrovane prevalencije u 2011. godini su među testiranom radnicima u zdravstvu (7,4%), članovima porodice HBsAg pozitivnih osoba (6,5%) i ambulantnim pacijentima (4,1%), dok je kod ostalih kategorija testiranih prevalencija je ispod 3% (grafikon 22). Zabeležene prevalencije među radnicima u zdravstvu i članovima porodica HbsAg pozitivnih osoba ukazuju na neophodnost vakcinacije protiv hepatitisa B.

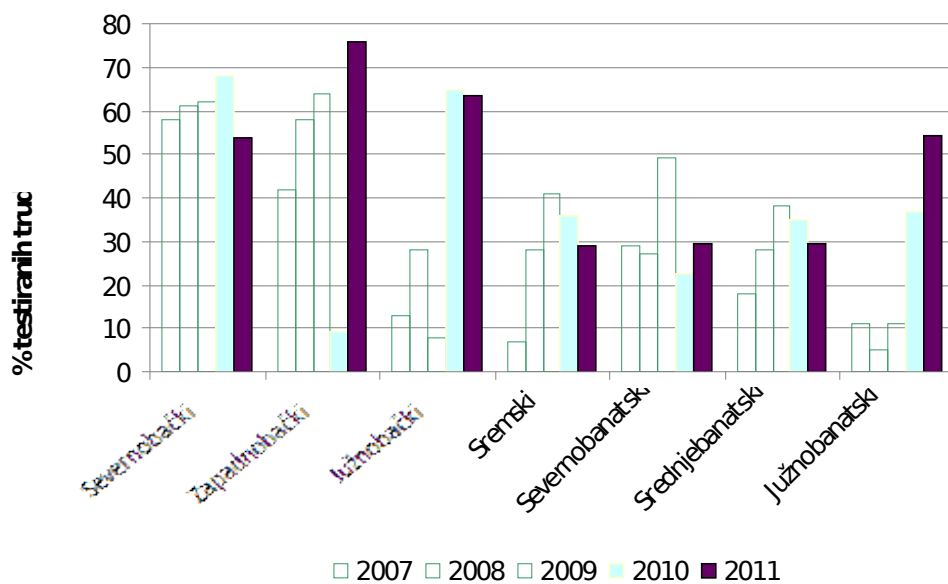
U pogledu značaja vertikalne transmisije hepatitisa B, posebno je bitno sagledati obuhvat trudnica testiranih na HBsAg. Iako se radi o zakonskoj obavezi, svega 32,5% vojvođanskih trudnica testirano je u 2007, 41,1% u 2008., u 2009. 46,0%, u 2010. godini 48,0%, a 52% u 2011. godini. Tako je najviše testiranih trudnica u Severnobačkom okrugu 76% i Južnobačkom (63,5%) okrugu. Preko 50% trudnica u 2011. godini testirano je na HbsAg u Južnobačkom i Zapadnobačkom okrugu, u preostalim okruzima obuhvat testiranih trudnica je oko 30%.

Razlike u okruzima po broju testiranih trudnica možemo objasniti sledećim razlozima: neupućivanje trudnica na test na HBsAg od strane ginekologa, udaljenost zavoda za javno zdravlje i Opštih bolnica u kojima se sprovodi testiranje, odnosno nejednako dostupnosti zdravstvene zaštite za sve građanke AP Vojvodine kao i nedostatak promotivnih aktivnosti (grafikon 23).

GRAFIKON 22 - PREVALENCIJA HBSAG MEĐU TESTIRANIMA

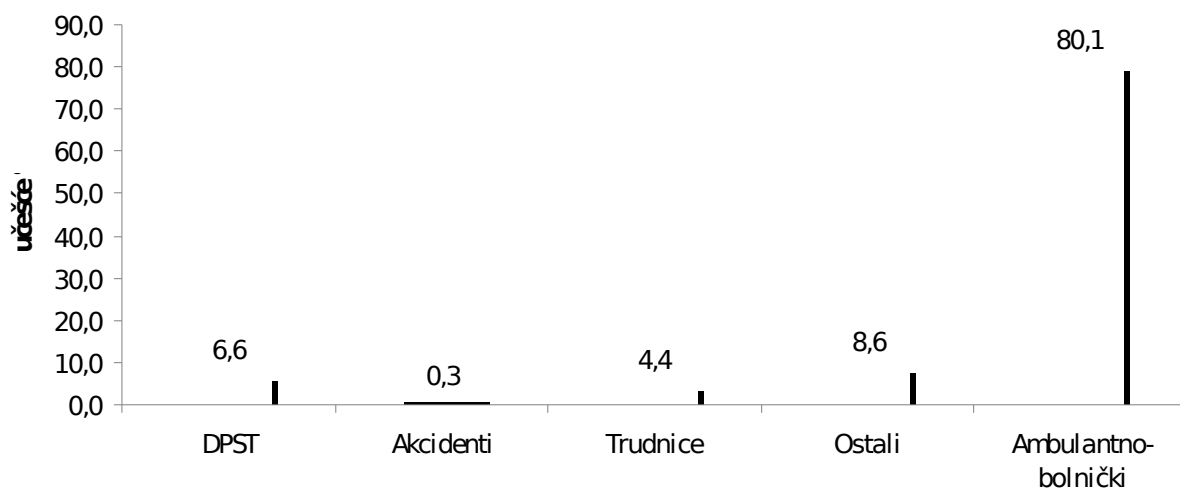

GRAFIKON 23 - TRUDNICE TESTIRANE NA HBSAG

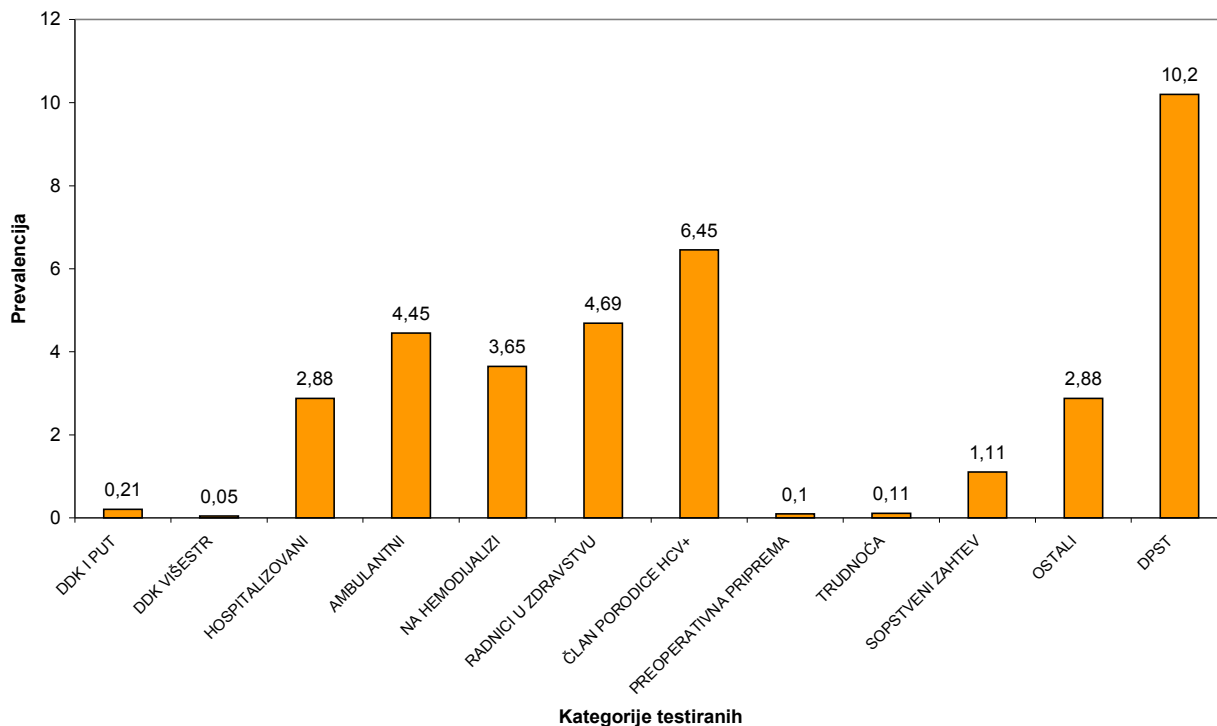

U 2011. godini obavljeno je ukupno 88.270 testiranja na anti HCV. Od toga je 67.673 testiranja dobrovoljnih davalaca krvi – DDK. Od ukupno 20.597 testiranja osim DDK, najviše je testiranih po kliničkim indikacijama 80.1%, DPST čini 6,5%, a trudnice i osobe izložene potencijalno zaraznom materijalu (akcidenti) 4.7% (grafikon 24). Kako se radi o oboljenju koje je vezano najčešće za određena rizična ponašanja, podatak o malom učešću testiranih po epidemiološkim indikacijama je nepovoljan.

GRAFIKON 24- TESTIRANJE NA ANTI-HCV

GRAFIKON 255 - PREVALENCIJA HCV MEĐU TESTIRANIMA

PRAĆENJE I LEČENJE OSOBA KOJE ŽIVE SA HIV-OM

Osposobljavanjem Klinike za infektivne bolesti Kliničkog centra Vojvodine za praćenje i lečenje osoba koje žive sa HIV-om, prvi put su se u 2008. godini stvorili uslovi da se građani AP Vojvodine leče u AP Vojvodini. Ranijih godina lečenje je sprovedeno isključivo u Beogradu.

PODRŠKA OSOBAMA KOJE ŽIVE SA HIV-OM

Tokom 2006. godine Institut za javno zdravlje Vojvodine, Centar Crvena linija, Omladina JAZAS-a Novi Sad, Novosadski humanitarni centar i Gradska organizacija Crvenog krsta Novi Sad sprovodili su projekat podrške osobama koje žive sa HIV-om na području Grada Novog Sada. Nevladine organizacije u poslednjih pet godina nastavile su sa radom pružanja podrške osobama koje žive sa HIV-om na teritoriji AP Vojvodine.

Formiranje organizacija koje okupljaju ljude koji žive sa HIV-om i njihovim aktivnim učešćem u procesima odlučivanja može značajno doprineti smanjenju stigmatizacije i diskriminacije osoba koje žive sa HIV-om.

DRUŠTVENI ODGOVOR NA EPIDEMIJU HIV INFEKCIJE

U 2008. godini formirana je od strane Sekretarijata za zdravstvo AP Vojvodine Pokrajinska HIV komisija, čiji rad je nastavljen i tokom 2009-2011. godine. Ovo je predstavljalo prvi korak u uključivanje organa AP Vojvodine, a prvenstveno Sekretarijata za zdravstvo u aktivan odgovor na epidemiju HIV infekcija, s obzirom da su finansiranje aktivnosti i drugi oblici odgovora na HIV infekciju bili poslednjih godina prvenstveno centralizovani u Beogradu.

Pokrajinska HIV komisija formirala je veći broj radnih grupa, radi rešavanja aktuelnih pitanja, a izrađen je i Pokrajinski program odgovora na HIV epidemiju.

PRIORITETI ZA BUDUĆNOST

U cilju adekvatnog odgovora na HIV epidemiju neophodno je:

- osigurati finansiranje aktivnosti, a posebno prevencije, dijagnostike, lečenja i postekspozicione zaštite od strane Republičkog/Pokrajinskog zavoda za zdravstveno osiguranje, kao i omogućiti njihovu dostupnost svim građanima AP Vojvodine;
- unaprediti praćenje kretanja HIV infekcije na području AP Vojvodine sprovođenjem biobihejvioralnih studija u različitim gradovima Pokrajine, kao i uvođenje praćenja rezistencije na lekove;
- unaprediti dijagnostiku HIV infekcije, posebno omogućavanjem tipizacije virusa i obezbeđenje dostupnosti i finansiranje potvrdnog testiranja, uključujući i dobrovoljne davaoce krvi;
- stvoriti uslove za praćenje trudnoće žena koje žive sa HIV-om i lečenje dece zaražene HIV-om;
- unaprediti prevenciju vertikalne transmisije i stvariti mogućnost da svaka trudnica bude testirana na HIV, HBsAg i anti-HCV;
- osnažiti kapacitete savetovašta za HIV, posebno obezbeđenjem kontinuiranog finansiranja testiranja;
- proširiti indikacije za testiranje na HIV ambulantih i hospitalizovanih pacijenata;
- finansirati preventivne programe, a posebno one usmerene prema posebno osetljivim grupama, uključujući i terenski rad, programe za lečenje bolesti zavisnosti i smanjenje štete i preventivne programe u zatvorima;
- eliminisati stigmatizaciju i diskriminaciju osoba koje žive sa HIV-om iz zdravstvenih ustanova i ustanova socijalne zaštite, u zatvorima, policiji, tržištu rada, školama i predškolskim ustanovama;

- obezbediti snažniju participaciju organa AP Vojvodine i lokalne samouprave.

PRILOG - AKTIVNOSTI USTANOVA I ORGANIZACIJA

AKTIVNOSTI DOMOVA ZDRAVLJA

DOMOVI ZDRAVLJA	dostavili izveštaj	IZVEŠTAJ
DZ Ada		Preventivni rad sa školskom decom sproveden je u osmim razredima osnovnih škola u Adi i Molu. Održana su četiri predavanja i podeljen promotivni materijal. Obuhvaćeno je 98% učenika. Predavanja su organizovana i za učenike trećih razreda srednje škole u Adi. Održana su dva predavanja, kojima je prisustvovalo 97% učenika. Podeljen je promotivni materijal.
DZ Alibunar	*	
DZ Apatin	*	
DZ Bač		Učenicima sedmog i osmog razreda OŠ „Aleksa Šantić“ u Vajskoj ginekolog Vladimir Filipović i dr Katarina Beređi održali su predavanje na temu „Reproduktivno zdravlje adolescenata i PPI“ i podeljen je zdravstveno vaspitni materijal. Predavanju je prisustvovalo 80 učenika. Učenicima osmog razreda OŠ “Vuk Karadžić“ i srednje poljoprivredne škole u Baču održano je predavanje na temu HIV infekcije u saradnji sa Crvenim krstom i Udruženjem mladih opštine Bač i tom prilikom podeljeni su prezervativi

		(200 učenika).
DZ Bačka Palanka	*	
DZ Bačka Topola		Aktivnosti polivalentne patronaže: Predavanje u Osnovnoj školi u Gunarošu za osmi razred (20 učenika), predavanje u Osnovnoj školi „Čaki Lajoš“ u Bačkoj Topoli osmim razredima (46 učenika). Služba za zdravstvenu zaštitu dece i školske dece: Predavanje u srednjoj tehničkoj školi „Šinković Jožef“ za drugi razred (32 učenika). Povodom svetskog dana borbe protiv HIV-a, 01.12.2011. godine održane su sledeće aktivnosti: u saradnji Doma zdravlja, Zavoda za javno zdravlje Subotica, Crvenog krsta i đaka gimnazije iz Bačke Topole osmišljena je cela nedelja raznih aktivnosti - po četiri đaka iz gimnazije su opremljeni prslucima i kačketima Crvenog krsta dobili promotivni materijal i kondome i vršili su zdravstvenu propagandu vezanu za ovu temu. U centru Bačke Topole, u tržnom centru, i u Domu zdravlja, u preventivnom dispanzeru opšte službe, u saradnji sa Zavodom za javno zdravlje Subotica se vršilo besplatno i anonimno testiranje na HIV infekciju. Održana su predavanja na temu "HIV i kako se boriti sa tim " u okviru polivalentne patronažne službe u sledećim školama: Gimnazija „Dositej Obradović“ u četiri završna odeljenja (104 učenika), Srednja poljoprivredna škola u deset završnih odeljenja (127 učenika), Srednja tehnička škola „Šinković Jožef“ u četiri završna odeljenja (81 učenik). U vremenu od 10.00 do 12.00 časova u prostorijama Doma zdravlja gde se vršilo anonimno testiranje na HIV, dr Nebojša Bohucki iz Zavoda za javno zdravlje Subotica je delio savete i rezultate testova 02.12.2011. godine.
DZ Bački Petrovac		Održano je jedno predavanje i jedan nastup na radiju.
DZ Bečej		Održano više predavanja iz oblasti reproduktivnog zdravlja, PPI i HIV- a za učenike srednjih škola. Na centralnom gradskom trgu 01-12-2011. Godine održano je predavanje uz podelu edukativnog materijala i kondoma, a sve akcije su ispratili lokalni mediji.
DZ Bela Crkva	*	
DZ Beočin		Aktivnosti su bazirane na edukativnim sastancima, potkrepljenim panel diskusijama i kratkometražnim filmom. Prva prezentacija je bila za zdravstvene radnike, a potom su organizovana dva predavanja u kulturnom centru i Domu zdravlja. Animirano je stanovništvo mlađeg životnog doba uključujući i stariju generaciju učenika osnovne škole. Organizovane su dve izložbe u Osnovnoj školi i Domu zdravlja na temu „Život bez HIV-a“.
DZ Čoka	*	
DZ Irig	*	
DZ Inđija		Održana su predavanja u osnovnim školama u Novim Karlovcima, Novom Slankamenu, Beškoj, Krčedinu, Maradiku, Čortanovcima i Inđiji, kao i u srednjoj školi u Inđiji. Učešće u emisijama na lokalnim televizijama. Savetovalište za mlade DZ Inđija je nastavilo kontinuirane aktivnosti u prevenciji droge, alkohola i pušenja, HIV-a kao posledicu rizičnog ponašanja, kroz projekat: „ JA SAM FAN IMAM PLAN, NEĆU ALKOHOL, DROGU I DUVAN “.
DZ Kanjiža	*	
DZ Kikinda	*	
DZ Kovačica	*	
DZ Kovin	*	
DZ Kula	*	
DZ Mali Iđoš		Održano je predavanje u osnovnim školama na temu "AIDS I POLNO PRENOSIVE BOLESTI". Ovim predavanjima su bili obuhvaćeni učenici šestog, sedmog i osmog razreda osnovnih škola u Malom Iđošu, Lovćencu i

		Feketiću. Predavanjem je bilo obuhvaćeno 308 učenika.
DZ Novi Kneževac	*	
DZ Novi Sad	*	
DZ Odžaci		U toku septembra 2011.god., sprovedeno je niz akcija i posećene su dve srednje škole. Grupni i individualni zdravstveno-vaspitni rad sproveden je sa učenicima iz trideset odeljenja (840 đaka). Podeljen je promotivni materijal: plakati, agitke, brošure i 600 prezervativa. Obrađene teme su: "Sa HIV-om se živi", "HIV se ne prenosi socijalnim kontaktom", "Velika opasnost, a moguća zaštita", "Ako reskiraš, treba da se testiraš", "Ponašaj se odgovorno - saznaj više".
DZ Opovo		Povodom Svetskog dana borbe protiv side, korisnicima zdravstvene zaštite podeljene su brošure i kondomi, organizovane su četiri izložbe u saradnji sa učenicima osmih razreda osnovne škole. Patronažna služba Doma zdravlja organizovala je 10 radionica za učenike sedmog i osmog razreda osnovne škole na temu prevencije HIV infekcije. Obavljena je i poseta porodici koja ima člana obolelog od HIV infekcije.
DZ Pančevo	*	
DZ Pečinci		Organizovano je predavanje u Kulturnom centru kom su prisustvovali učenici srednje škole i učenici sedmih i osmih razreda osnovnih škola. Predavanje je organizovano u saradnji sa sekretarom Crvenog krsta, Patronažnom službom i koordinatorom za zdravstveno vaspitni rad. Organizovana su gostovanja u radio emisijama i tribine u saradnji sa Kancelarijom za mlade i njihovim aktivistima (deljenje letaka i kondoma).
DZ Plandište		Patronažna služba Doma zdravlja "1. oktobar" Plandište u 2011. godini, kontinuirano je sprovodila tokom cele godine preventivni rad sa školskom decom, i to: predavanja, rad u grupi (sedmi i osmi razred), izložba i deljenje promotivnih materijala.
DZ Ruma	*	
DZ Sečanj	*	
DZ Senta		Služba za zaštitu predškolske i školske dece Doma zdravlja Senta, je održala predavanja, radionice uz prikaz edukativnog video filma – Prevencija HIV infekcije, za učenike sedmog razreda osnovne škole. U edukaciju je bilo uključeno 25 učenika sa tri nastavna časa. Predavanja i radionice su održani u Srednjoj medicinskoj školi za učenike trećeg i četvrtog razreda na smeru medicinska sestra - tehničar. Ukupno je bilo uključeno 72 učenika sa tri nastavna časa.
DZ Sombor		U toku 2011. godine održana su predavanja i radionice u svim osnovnim i srednjim školama somborske opštine. Obuhvaćeni su učenici sedmih, osmih razreda u osnovnim školama i učenici prvih i drugih razreda u srednjim školama. U osmim razredima je odrađena obuka vršnjačkih edukatora. Povodom 1. decembra, u saradnji sa Opštinskom organizacijom Crvenog krsta Sombor i finansijsku podršku Pokrajinskog sekretarijata za sport i omladinu, održana je u Gradskoj kući u Somboru predstava pod nazivom „Gledaj me , slušaj me - naučiću te“ u kojoj su mladi volonteri prikazali mogući način zaražavanja HIV-om kroz prikaz radionice i skečeve. Predstavi je prisustvovalo 250 učenika osnovnih i srednjih škola i predstavnici Pokrajinskog sekretarijata. Štampan je i deljen edukativni materijal i rađen kviz o opštoj informisanosti o HIV/AIDS-u.
DZ Srbobran	*	
DZ Sremska		Kontinuiran rad sa mladima kroz Savetovalište za mlade i Centar za

Mitrovica		prevenciju sprovodi se tokom cele godine. Obuhvat se postiže kroz sistematske preglede, kreativne radionice u školama i kroz javne promocije preventivnih aktivnosti u cilju očuvanja zdravlja. Na sistematskom pregledu je kroz predavanja o PPI upoznato sa HIV infekcijom 2153 učenika. Radionicu uz gledanje filma, „DEČKO KOJI SE STIDEO“, završilo je 193 polaznika srednjoškolskog uzrasta. Radionicu „HIV KONDOM“ završilo je 323 polaznika sa ciljem vršnjačke edukacije. Na svetski dan borbe protiv side održana je konferencija za štampu u kojoj je data podrška osobama koja žive sa HIV-om, podeljeni su kondomi i zdravstveno vaspitni materijal (500+500).
DZ Srpska Crnja		Održano je predavanje učenicima srednje škole povodom obeležavanja dana borbe protiv SIDE.
DZ Stara Pazova		U Preventivnom centru je organizovana izložba kojoj je prisustvovalo 50 posetilaca. U saradnji sa Kancelarijom za mlade u srednjoj školi je podeljen edukativni materijal i vođen razgovor sa 80 prisutnih. U Staroj Pazovi su održana predavanja za učenike osmih razreda tri osnovne škole u osam odeljenja, prisustvovalo je 200 slušalaca, a u Novoj Pazovi su održana predavanja za osam odeljenja sedmih razreda osnovne škole sa 182 učenika. Na lokalnom radiju je emitovana emisija posvećena Svetskom danu borbe protiv SIDE, a na sajtu Doma zdravlja i Opštine je objavljena informacija o testiranju na HIV u prostorijama Doma zdravlja.
DZ Subotica		Polivalentna patronaža u Domu zdravlja Subotica je sproveda 66 predavanja i 53 radionice u višim razredima osnovnih škola, kao i 86 predavanja i 2 radionice u srednjim školama i 3 predavanja u mesnim zajednicama. Ukupan broj slušalaca je 3010.
DZ Šid	*	
DZ Temerin		Predavanje na temu HIV infekcije i AIDS 01.12.2011. godine u okviru obeležavanja Svetskog dana borbe protiv HIV/ AIDS koje je održano u Sali KIC Temerin. Predavanju je prisustvovalo 50 srednjoškolaca uzrasta od 16 do 17 godina. Podela lifleta „Ako reskiraš moraš da se testiraš“ izvršena je u saradnji sa Kancelarijom za mlade. Podela kondoma vršena je sa aktivistima Kancelarije za mlade i JAZAS-om. Zdravstveno vaspitna izložba na temu HIV/AIDS postavljena je u Domu zdravlja „Temerin“ i zgradi opštine Temerin. Obaveštenja o aktivnostima objavljuvana su u lokalnim novinama, Naše novine i Ujsagi. Sprovedeni su zdravstveno vaspitni rad i preventivni pregledi omladinaca uzrasta od 20 do 25 godina.
DZ Titel		Održana su dva predavanja u mesnoj zajednici gde je bilo 56 slušalaca, jedno predavanje u opštinskom sudu u Titelu, gde je bilo prisutno 26 slušalaca, a u Ferijalnom savezu grada Novog Sada održana su dva predavanja sa ukupno 122 slušaoca.
DZ Vrbas	*	
DZ Vršac		Služba za kućno lečenje i polivalentnu patronažu je povodom Svetskog dana borbe protiv AIDS-a održala 13 predavanja kojima su prisustvovale 242 osobe. Predavanja su održana u tri osnovne škole u Vršcu, i u osnovnim školama u Kuštilju i Velikom Središtu. Prikazan je i film o HIV-u, nakon čega je sprovedena i diskusija na tu temu. U Službi za zdravstvenu zaštitu dece i školske dece je obeležen Svetski dan borbe protiv SIDE. Organizovana je izložba postera koje su radili učenici Hemijsko-medicinske škole, sprovedeno je 6 individualnih razgovora sa decom koja u tog dana došla na pregled i 2 predavanja na temu borbe protiv AIDS-a. U sklopu ove službe, Savetovalište za mlade je održalo predavanje u Gimnaziji "Borislav Petrov Braca" u Vršcu. Podeljen je promotivni materijal. Predavanju je pridustvovalo oko 80 učenika od prvog do četvrtog razreda. Savetovalište je održalo i tribinu na Pedagoškoj akademiji kojoj je prisustvovalo 30 studenata sa profesorima. Podeljen je edukativni materijal i pušten kratak film na ovu temu.

		U Službi za zdravstvenu zaštitu žena je takođe održano predavanje na temu "Zaštiti se od HIV infekcije" kome je prisustvovalo 25 žena.
DZ Zrenjanin		U službi za zdravstvenu zaštitu žena dece i omladine (Savetovalište za mlade) u 18 osnovnih škola u naseljenim mestima urađena je 41 radionica „Šta znamo o HIV infekciji i kako se prenosi“ i tom prilikom je edukovano 426 učenika šestog razreda. U 8 srednjih škola urađeno je 16 radionica „Prevenција PPI“ u kojima su učestvovala 224 učenika. Svim učenicima je podeljen edukativni materijal. Povodom 1. decembra održano je 8 predavanja u srednjim školama. U izvođenju svih aktivnosti bili su uključeni vršnjački edukatori. Polivalentna patronaža je zajedno sa Preventivnim centrom, Savetovalištem za mlade, romskom medijatorkom i volonterima Crvenog krsta organizovala promotivnu akciju u centru grada i delila promotivni materijal i kondome, a sve to su pratili lokalni mediji. Polivalentna patronaža je organizovala izložbe sa temom borbe protiv HIV/AIDS-a u 27 osnovnih škola.
DZ Žabalj		Razrednim starešinama je 1. decembra podeljen edukativni materijal za učenike srednjih škola o HIV infekciji i adekvatnoj prevenciji. Obuhvaćeno je 289 učenika.
DZ Žitište	*	

* nisu dostavili podatke

AKTIVNOSTI INSTITUTA I ZAVODA ZA JAVNO ZDRAVLJE I DRUGIH ZDRAVSTVENIH USTANOVA

DRŽAVNE USTANOVE	dostavili izveštaj	IZVEŠTAJ
Institut za kardiovaskularne bolesti Vojvodine		Nisu sprovodili aktivnosti.
Institut za onkologiju Vojvodine		Primenjuju se mere koje su sadržane u procedurama prevencije krvno prenosivih infekcija. Mere su: mehaničke, dezinfekcija i sterilizacija i redovna prijava infekcija.
Institut za plućne bolesti Vojvodine	*	
Institut za javno zdravlje Vojvodine		Kontinuiran rad na prevenciji HIV-a kroz DPST, kontinuiranu edukaciju zdravstvenih radnika, obeležavanje dana sećanja na umrle od HIV-a i 1.decembra, saradnja sa NVO i svim državnim ustanova na teritoriji RS. Gostovanje u radio i TV emisijama, distribucija štampanog materijala i kondoma.
Institut za zdravstvenu zaštitu dece i omladine Vojvodine	*	
Klinički Centar Vojvodine	*	
Opšta bolnica Kikinda	*	
Opšta bolnica Pančevo	*	

Opšta bolnica Senta	*	
Opšta bolnica Sombor	*	
Opšta bolnica Sremska Mitrovica	*	
Opšta bolnica Subotica	*	
Opšta bolnica Vrbas	*	
Opšta bolnica Vršac	*	
Opšta bolnica Zrenjanin	*	
Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti Kovin		Na nivou bolnice oformljena je i redovno se sastaje komisija za intrahospitalne infekcije. Krv svih novoprimljenih bolesnika se nosi u Kabinet za transfuziologiju Pančevo, gde se radi pregled krvi na viruse.
Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti „Dr Slavoljub Bakalović” Vršac		U 2011. godini sproveli su sledeće aktivnosti: 1.Zdravstveno-vaspitni program kroz periodično održavana predavanja na temu krvno i seksualno prenosivih bolesti. Ciljna grupa su korisnici metadonskog programa kao i pacijenti koji se leče na odeljenju za lečenje zavisnosti od droga. 2.Podela IEK materijala i kondoma korisnicima Metadonskog centra. 3. Obeležavanje 1. decembra u zajedničkoj akciji sa Domom omladine i Kancelarijom za mlade Vršac uz podelu kondoma.
Specijalna bolnica za plućne bolesti Bela Crkva	*	
Specijalna bolnica za plućne bolesti Zrenjanin	*	
Specijalna bolnica za psihijatrijske bolesti Novi Knežavac	*	
Vojno medicinski centar Petrovaradin	*	
Zavod za antirabičnu zaštitu Vojvodine		Nisu sprovodili aktivnosti.
Zavod za transfuziju krvi Vojvodine	*	
Zavod za hitnu medicinsku pomoć Novi Sad	*	
Zavod za javno zdravlje Kikinda		Stručnjaci Zavoda za javno zdravlje Kikinda održali su predavanja na temu HIV infekcije u srednjoj ekonomskoj školi i u srednjoj medicinskoj školi iz Kikinde. Druge aktivnosti su se odvijale u saradnji sa Crvenim krstom. Podeljeno je više stotina propagandnog materijala, naročito prilikom obeležavanja svetskog dana borbe protiv AIDS-a.
Zavod za javno zdravlje Pančevo		Kontinuirano se sprovodi promocija DPST-a uz testiranje na HIV i Hepatitis B. Organizovani su radni sastanci, data 22 telefonska saveta. Obeležen je 21 mart, dan testiranja na HIV. U zavodu je testirano 30 osoba na HIV i Hepatitis B 1. decembra. Učešća na seminarima i edukacijama. Stručnjaci Zavoda su učestvovali u brojnim

		TV emisijama: TV Pančevo u 2 emisije, „TV Banat“ Vršac i na radiju Bela Crkva. Podeljeni su kondomi (12000) u promo svrhe: u osam Domova zdravlja ,dve Opšte bolnice,Karate klub i dve organizacije Crvenog krsta .
Zavod za javno zdravlje Sombor		Tokom 2011.godine u cilju prevencije i kontrole HIV infekcije, a u saradnji sa Crvenim krstom Odžaci, održana su predavanja u dva navrata (u maju i krajem novembra) u OŠ „Žarko Zrenjanin“ u Odžacima, potom u OŠ u Bačkom Brestovcu, OŠ u Bačkom Gračacu. Sa temom DPST-a i HIV/AIDS-a održana su predavanja i u OŠ u Bezdanu. U pitanju su bili svi osmi razredi pomenutih škola. Prvog decembra održana je tribina u saradnji sa fitnes klubom „Leidi“ na temu „SIDA i mladi“ u Županiji u Somboru, gde su učesnici bili različitih uzrasta.
Zavod za javno zdravlje Sremska Mitrovica	*	
Zavod za javno zdravlje Subotica	*	
Zavod za javno zdravlje Zrenjanin	*	
Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika		Nisu sprovodili aktivnosti.
Zavod za zdravstvenu zaštitu radnika „Železnice Srbije“		Nisu sprovodili aktivnosti.
Zavod za zdravstvenu zaštitu studenata Novi Sad	*	

* nisu dostavili podatke

AKTIVNOSTI USTANOVA SOCIJALNE ZAŠTITE

	dostavili izveštaj	IZVEŠTAJ
Dom za decu i omladinu Veternik	*	
Dom za decu i omladinu „Vera Radivojević“ Bela Crkva		Kontinuiran rad na polju prevencije HIV-a nastavljen je i u 2011. godini. Organizovano je nekoliko radionica: „Moj drug je HIV pozitivan,a ja se ipak družim sa njim“, „Šta je HIV a šta SIDA“, „Način prenošenja hiv infekcije i njene osnovne karakteristike“, „Istine i zablude o hiv-u“, „Šta je to SIDA?“, „Kasne faze HIV infekcije i razvitak bolesti“, „PPI i njihov uticaj na prenošenje HIV infekcije“.
Dom za decu i omladinu „Miroslav Antić - Mika“ Sombor		U Domu za decu i omladinu „Miroslav Antić - Mika“, tokom 2011. godine sa decom i mladima se radilo na prevenciji HIV-a kroz brojne edukacije. Sva deca i mladi koji pohađaju školu bili su na predavanjima i edukacijama u organizaciji

		osnovnih, srednjih i škole za osnovno i srednje obrazovanje odraslih. Vaspitno osoblje na grupnim sastancima Domske zajednice, kao i kroz individualni rad kontinuirano realizuje teme vezane za zaštitu i negovanje zdravlja, u okviru kojih se obrađuju i teme koje se odnose na prevenciju HIV-a i PPI sa decom starijeg uzrasta.
Dom za decu ometenu u razvoju "Kolevka" Subotica		U toku 2011. godine u Domu "Kolevka" sprovodile su se sledeće aktivnosti na prevenciji i kontroli krvoprenosivih infekcija : Obavezno testiranje na HbsAg i anti HCV kod svakog novoprimljenog deteta, obavezna vakcinacija svakog deteta protiv hepatitisa B, edukacija zaposlenih o prevenciji i kontroli krvoprenosivih infekcija. Postoje pisana uputstva o upravljanju medicinskim otpadom i transport regulisan procedurom. U Domu radi edukovan koordinator za prevenciju i kontrolu KPI kod profesionalne izloženosti radnika u zdravstvu. U kontakti sa Klinikom za infektivne i tropske bolesti Beograd sprovodi se praćenje i lečenje deteta koje živi sa HIV-om, a na smeštaju je u Domu. U toku je formiranje Komisije za prevenciju i kontrolu intrahospitalnih infekcija u čijem će domenu biti i prevencija i kontrola krvoprenosivih infekcija. Edukacija zaposlenih o HIV-Usprovodi se kontinuirano.
Dom za decu Spomenak Pančevo	*	
Dom za duševno obolela lica Čurug	*	
Dom za duševno obolele Stari Lec	*	
Dom za lica sa oštećenim vidom „Zbrinjavanje“ Pančevo	*	
Dom za lica ometena u razvoju "Otthon"		Svi zaposleni su upoznati sa pojmom i značajem pravilnog sprovođenja dezinfekcije i sterilizacije u cilju sprečavanja širenja zaraznih bolesti. U radu sa korisnicima se koriste rukavice za jednokratnu upotrebu, igle i špricevi za jednokratnu upotrebu, dezinfekciona sredstva i vrši se sterilizacija stomatoloških i ginekoloških instrumenata
Dom za lica ometena u razvoju „Srce u jabuci“		Prevencija i kontrola HIV infekcije sprovodi se u saradnji sa ZZJZ Pančevo po potrebi korisnika.
SOS Dečje selo "Dr Milorad Pavlović" Sremska Kamenica		Održano je predavanje o načinu prenošenja HIV virusa za decu i zaposlene i obavljeni su zdravstveni pregledi dece i mladih.

* nisu dostavili podatke

AKTIVOSTI USTANOVA ZA IZVRŠAVANJE ZATVORSKIH SANKCIJA

OKRUŽNI ZATVORI	poslali izveštaj	IZVEŠTAJ
OKRUŽNI ZATVOR KIKINDA	*	
OKRUŽNI ZATVOR NOVI SAD	*	
OKRUŽNI ZATVOR PANČEVO	*	
KPZ SOMBOR		Nisu sprovodili aktivnosti.
KPZ SREMSKA MITROVICA	*	
OKRUŽNI ZATVOR SUBOTICA		Obavljeno je testiranje na HIV u organizaciji UNIJA ORGANIZACIJA SRBIJE iz Novog Beograda, koje se bave zaštitom osoba koje žive sa HIV/AIDS-om.
OKRUŽNI ZATVOR ZRENJANIN		Održana su predavanja i testiranja na HIV, Hepatitis B i Hepatitis C u saradnji sa ZZJZ Zrenjanin.
OKRUŽNI ZATVOR VRŠAC		Nisu sprovodili aktivnosti.

* nisu dostavili podatke

AKTIVNOSTI CRVENOG KRSTA VOJVODINE

CRVENI KRST	dostavili izveštaj	IZVEŠTAJ
Crveni krst Bačka Palanka	*	
Crveni krst Bačka Topola	*	
Crveni krst Bački Petrovac	*	
Crveni krst Bač	*	
Crveni krst Beočin		Kroz aktivnosti u školama Opštine Beočin obuhvaćeno je 292 učenika i podeljeno je približno toliko kondoma. U navedenim aktivnostima je učestvovalo 19 volontera Crvenog krsta Beočin.
Crveni krst Inđija		Povodom obeležavanja prvog decembra, edukatori su u centru grada delili propagandni materijal (oko 600 flajera koje su sami pripremili) vezan za HIV/AIDS i načine njegove prevencije, ali i za zablude koje vladaju o načinima prenošenja HIV infekcije. Distribuirano je i 1000 komada kondoma dobijenih od asocijacije Duga, kao i džepni kalendari dobijeni od Crvenog krsta Srbije (oko 2500 komada). Crveni krst Inđija se uključio u akciju „Karavan testiranja“ (realizovan od strane Zavoda za javno zdravlje Sremska Mitrovica i Asocijacije Duga) tako što su mladi volonteri u dane vikenda, u večernjim satima u kafićima i diskotekama distribuirali 400 flajera kojima se promoviše DPST i pozivaju građani da se testiraju.
Crveni krst Kanjiža	*	
Crveni krst Kikinda	*	
Crveni krst Kovačica		Crveni krst Kovačica je u saradnji sa Gimnazijom „M.Pupin“ Kovačica, početkom decembra realizovao kampanju pod nazivom „Budućnost je sad“ u okviru Svetskog dana borbe protiv Side. U ovoj kampanji učestvovali su učenici prvih razreda Gimnazije i učenici sedmih i osmih razreda osnovnih škola na teritoriji Opštine Kovačica. Program je obuhvatao vršnjačku edukaciju, predavanje, gledanje filma „Dečko koji se

		stideo“, test znanja o HIV-u i AIDS-u. Kampanjom je obuhvaćeno 30 učenika gimnazije, i 191 učenik iz četiri osnovne škole na teritoriji Opštine Kovačica. U toku kampanje učenicima je podeljen promotivni materijal. U kampanju su bili uključeni i mediji i to lokalna televizija kao i dopisnik novina “Hlas Ljudu“. Crveni krst Kovačica planski, već tradicionalno niz godina u saradnji sa Gimnazijom i osnovnim školama sprovodi aktivnosti na obeležavanju Svetskog dana borbe protiv SIDE.
Crveni krst Kovin	*	
Crveni krst Novi Bečej	*	
Crveni krst Novi Kneževac		Učenicima osmog razreda osnovne škole i učenicima srednje škole podeljeno je 300 komada propagandnog materijala i džepnih kalendara za 2012. godinu pod sloganom „Budućnost je sad“. U tim materijalima učenici su mogli da se informišu o tome šta je HIV i kako se prenosi, šta je SIDA, šta treba da znamo o HIV-u, kako se HIV prenosi, a kako ne, kako se možemo zaštititi, kondomi kao sredstvo zaštite i dr.
Crveni krst Novi Sad		Crveni krst Novog Sada je organizovao zdravstveno-promotivnu kampanju povodom Svetskog dana borbe protiv HIV/AIDS-a. Edukovani volonteri Crvenog krsta su 1. decembra distribuirali propagandni materijal Crvenog krsta Srbije i Crvenog krsta Novog Sada (kalendari, bojanke, brošure, privesci, prezervativi, plakati...) na Trgu slobode u Novom Sadu. U prostorijama Kluba mladih Crvenog krsta Novog Sada održano je predavanje o seksualno prenosivim bolestima sa akcentom na problematiku HIV-a i SIDE i prikazan je film Crvenog krsta Srbije „Dečko koji se stideo“. Edukovani volonteri su organizovali kviz „Šta znaš o HIV-u“, na kome su učestvovali učenici novosadskih srednjih škola i viših razreda osnovnih škola. U visokoj tehničkoj školi organizovana je tribina i javna debata gde su edukovani volonteri održali javni čas na temu: „Naučimo o HIV/AIDS-u“. Zahvaljujući podršci gradske uprave za socijalnu i dečju zaštitu Novog Sada 1. decembra, u Klubu mladih Crvenog krsta Novog Sada organizovan je nagradni likovno - literarni konkurs na temu: „Naučimo o HIV/AIDS-u“.
Crveni krst Odžaci	*	
Crveni krst Pančevo	*	
Crveni krst Ruma	*	
Crveni krst Senta		U toku marta meseca je održano kviz takmičenje „Šta znaš o zdravlju“ gde je jedna od tema bila i oboljenje i prevencija HIV infekcije. Učestvovalo je 160 srednjoškolaca i učenika sedmih i osmih razreda. Prilikom održavanja kursa laičke kućne nege (25 kandidata), pored uobičajenog programa, naglasak je stavljen na samozaštitu na radu. U akciji povodom Svetskog dana borbe protiv HIV/AIDS-a deljen je promotivni materijal, lifleti, na mađarskom i srpskom jeziku sa motom „Budućnost je sad“ i uz pomoć članova komisije za podmladak i omladinu vršena je edukacija, deljeni su kondomi i lifleti u osnovnim i srednjim školama, u Civilnom centru Ci-Fi kao i na gradskom trgu. Lepljeni su plakati na javnim mestima, u ustanovama kulture, u osnovnim i srednjim školama i zdravstvenim ustanovama. U akciji je podeljeno 430 kondoma i više stotina lifleta.

Crveni krst Pećinci		U sklopu obeležavanja 1.decembra, Crveni krst Pećinci organizovao je tribinu u Kulturnom centru na taj dan. Tribina je osmišljena u saradnji sa Domom zdravlja „dr Dragan Funduk“ iz Pećinaca i srednjom školom „Milenko Verkić Neša“ Pećinci, a bila je namenjena učenicima sedmog i osmog razreda osnovne škole i svim razredima srednje škole (oko 750 učenika ukupno pozvano, prisustvovalo oko 500 učenika). Zbog velikog broja učenika, tribina se realizovala iz dva puta. Prvi deo tribine činilo je kratko predavanje, a u drugom delu pušten je edukativni film CK Srbije „Dečko koji se stideo“.
Crveni krst Plandište		Održani su seminari za vršnjačke edukatore u Klubu mladih i edukativne radionice u osnovnoj školi. U sklopu prevencije HIV infekcije podeljeno je 600 kondoma dobijenih od ZZJZ Pančevo.
Crveni krst Sombor	*	
Crveni krst Srbobran	*	
Crveni krst Sremska Mitrovica		<p>Povodom Dana zaljubljenih, u saradnji sa učenicima Mitrovačke gimnazije, volonteri Crvenog krsta su na žurci delili prezervative i propagandni materijal za HIV/AIDS i polno prenosive bolesti .</p> <p>29. i 30.04.2011. godine grad Sremska Mitrovica bio je domaćin MOTO susreta. Volonteri Crvenog krsta Sremska Mitrovica su na otvorenim štandovima sa propagandnim materijalom, vezanim za HIV i PPI, tom prilikom podelili oko 3000 prezervativa, prisutnim, preko 2000 posetilaca.</p> <p>12.avgusta, povodom Međunarodnog dana mladih, omladina Crvenog krsta organizovala je humanitarnu žurku, na kojoj su prisutnima deljeni propagandni materijal i prezervativi.</p> <p>U septembru mesecu za korisnike Dnevnog centra „Duga za mlade“ sa poremećajem u ponašanju i u sukobu sa zakonom, održana je edukacija sa radionicom na temu HIV/AIDS.</p> <p>Uoči 1. Decembra – Svetskog dana borbe protiv HIV/AIDS ,u novembru mesecu, realizovana je edukacijama za učenike osmih razreda osnovnih škola .</p> <p>Edukacija se sprovodila u tri dela :</p> <p>I deo - prezentacija i upoznavanje mladih sa osnovnim pojmovima na temu HIV</p> <p>II deo – radionice</p> <p>III deo – prikazivanje filma „ Dečko koji se stideo“ .</p> <p>Ovom edukacijom su obuhvaćene 4 osnovne škole u Sremskoj Mitrovici, odnosno 360 učenika osmih razreda .</p> <p>Crveni krst Sremska Mitrovica u saradnji sa Gradskom upravom, Zavodom za javno zdravlje i Kancelarijom za mlade su na konferenciji za štampu, koja je održana 30.11.2011. godine, informisali građane o aktinostima koje će biti realizovane 1. decembra.</p>
Crveni krst Sremski Karlovci		Aktivisti Crvenog krsta Sremskih Karlovaca su učestvovali u sledećim aktivnostima: Dana 25.03.2011 godine održano je opštinsko kviz takmičenje „Šta znaš o zdravlju“, jedna od tema je bila i HIV infekcija - obuhvaćeno 200 mladih, dana 26.06.2011. godine na gradskom trgu postavljen je štand i

		<p>podeljeni flajeri o Hiv-u, kondomi, povodom „Svetskog dana borbe protiv zloupotrebe i krijumčarenja droga i ilegalne trgovine ljudima“, dana 27.06.2011. u Domu Crvenog krsta je za decu korisnika Narodne kuhinje održano kratko vršnjačko predavanje, podeljeni flajeri i čas crtanja na temu: zloupotreba droge i HIV prevencija, dana 29.11.2011. godine u Domu Crvenog krsta Sremski Karlovci, održana je vršnjačka radionica u saradnji sa ENPRON-om povodom meseca borbe protiv bolesti zavisnosti. Ciljna grupa učesnika: učenici osnovne škole i bogoslovskog internata. Održana je i uvodna reč o Svetskom danu borbe protiv AIDS-a i podeljeni su i flajeri, kondomi i džepni kalendari (štampani povodom „Svetskog dana borbe protiv AIDS-a“). U Domu Crvenog krsta Sremski Karlovci pod sloganom „Budućnost je sad“ održano je predavanje na temu HIV infekcije, sa osvrtom na podatke Instituta za javno zdravlje Vojvodine. Pušten je i film „Dečko koji se stideo“ podeljeni su kalendari i kondomi učesnicima ove tribine i korisnicima Narodne kuhinje.</p>
Crveni krst Subotica		<p>Dana 29.11. 2011. godine na gradskom trgu u Subotici održan je „Karavan DPST na HIV“ Urađeno je testiranje i u Okružnom zatvoru u Subotici. Ovu uspešnu akciju u Subotici organizovala je Unija organizacija Srbije uz podršku velikog broja nevladinih organizacija i institucija kao i Crvenog krsta Subotice – Gradske organizacije. Dana 1.12.2011. godine deljen je informativno – promotivni materijal u centru grada. Podršku celoj akciji dao je lokalkafe „Moreno“, omogućio je materijal i kondome koje su volonteri delili. Održano je i predavanje vezano za prevenciju HIV-a.</p>
Crveni krst Šid		<p>Povodom 1. decembra Svetskog dana borbe protiv HIV/AIDS-a, održana je edukacija o zaštiti od HIV virusa. Ciljna grupa su bili učenici srednjih škola: Gimnazije „Sava Šumanović“ i Tehničke škole „Nikola Tesla“. Ukupno je prisustvovalo oko 70 učenika. Učenicima je prikazan film „Dečko koji se stideo“ nakon čega su zdravstveni radnici edukovali omladinca o zaštiti od virusa kao i oblicima rizičnog ponašanja. Deljeni su kondomi i propagandni materijal. Ekipa Sremske televizije je pratila ove aktivnosti i prilog o tome emitovala u informativnim emisijama. Na predlog nastavnika OŠ „Sava Šumanović“ u Erdeviku, održana je edukacija za učenike sedmih i osmih razreda za ukupno 79 učenika. Prikazan je film i deljen propagandni materijali kondomi. Učenici su izradili panoe sa nastavnicima povodom 01. decembra. Pored ove škole i druge škole kao OŠ „Branko Radičević“ u Šidu i Kukujevcima, Gimnazija „Sava Šumanović“, ali i druge škole, svoj školski kutak su posvetile obeležavanju 1. decembra. Zaposleni iz Crvenog krsta su zaposlenima u Opštinskoj upravi Šid podelili kalendare i materijal vezan za HIV/AIDS i na oglasnoj tabli je postavljen plakat Crvenog krsta.</p>
Crveni krst Temerin	*	
Crveni krst Vrbas	*	
Crveni krst Vršac	*	

Crveni krst Zrenjanin		Ove godine Kampanja protiv HIV/AIDS-a obeležena je partnerski u saradnji Crvenog krsta Zrenjanin sa Kancelarijom za mlade, Domom zdravlja „Dr Boško Vrebalov“ (Savetovalištem za mlade, Centrom za prevenciju i Polivalentnom patronažnom službom) i Srednjom medicinskom školom u Zenjaninu. Kampanja pod motom „Ako reskiraš – treba da se testiraš“ i podsloganom: "Budućnost je sad", podrazumevala je sledeće aktivnosti: „Kićenje“ grada, akcija u centru grada – distribucija promotivnog i edukativnog materijala, akcija u srednjim školama – predavanja, distribucija promotivnog i edukativnog materijala i žurka.
Crveni krst Žitište	*	
Crveni krst Nova Crnja	*	

* nisu dostavili podatke

AKTIVNOSTI NEVLADINIH ORGANIZACIJA

NVO	dostavili izveštaj	IZVEŠTAJ
Crvena linija		U toku 2011 godine aktivisti su ostvarili 1183 kontakta sa 68 PLHIV osoba, pružili su 157 personalnih asistencija za 44 PLHIV osobe, 201 kućnu posetu kod 22 PLHIV osobe, 116 bolničkih poseta kod 17 PLHIV osoba, putem interneta imali su 44 kontakta (testovi i mejlovi), putem telefona, imali su 39 kontakata sa osobama iz opšte populacije. Pored ostvarenih kontakata realizovali su dve eksurzije za PLHIV i članove njihovih porodica i realizovali obeležavanje javne akcije Dan sećanja na preminule od AIDS-a, obeležavanje javne akcije za 1.Decembar, organizovali edukativne kurseve za PLHIV i treninge za aktiviste Udruženja Crvena linija.

<p>Novosadski Humanitarni Centar</p>		<p>Novosadski humanitarni centar (NSHC) je u toku 2011. godine nastavio sa realizacijom terenskih aktivnosti na prevenciji HIV infekcije u romskoj populaciji, u opštinama Novi Sad, Zrenjanin, Ruma, Apatin i Bačka Palanka.</p> <p>Ukupan broj mladih Romkinja i Roma uzrasta od 13 do 30 godina, koji su u toku prošle godine obuhvaćeni preventivnim programom, bio je 1.707, od toga 877 žena i 830 muškaraca. Za rad na terenu bilo je angažovano 6 terenskih saradnika koji su organizovali edukativne radionice u romskim naseljima. Održano je više od 140 radionica, na kojima su učesnici dobijali informacije o tome šta je HIV, kako se prenosi, koja su rizična ponašanja putem kojih osoba može da se inficira HIV-om, šta je period prozora, koji su načini zaštite, i dr. Važan segment edukacije bio je informisanje učesnika o dobrovoljnom poverljivom savetovanju i testiranju, i gde se u Vojvodini nalaze DPST centri.</p> <p>Sve navedene aktivnosti realizovane su u okviru projekta „Terenska prevencija HIV infekcije u romskim zajednicama“, uz podršku Ministarstva zdravlja Republike Srbije, sredstvima Globalnog fonda.</p> <p>U toku 2012. godine NSHC će nastaviti sa preventivnim radom u romskoj populaciji. Ovakav način edukacije pokazao se veoma koristan, posebno za marginalizovanu grupu kao što je romska populacija, kojoj su radionice često i jedini izvor informacija vezanih za HIV/AIDS.</p>
<p>Omladina JAZAS-a Novi Sad</p>		<p>150 radionica za bolesti zavisnosti, 150 radionica za HIV/AIDS, 4500 mladih edukovano iz oblasti prevencije narkomanije, 4500 mladih edukovano iz oblasti prevencije HIV/AIDS-a, organizovano 10 tribina, više od 1000 mladih obuhvaćeno tribinama, 50 uličnih manifestacija, sajмова i akcija, podeljeno više od 250000 prezervativa, zdravstveno edukativni materijal deljen u više od 15 gradova Vojvodine, više od 15 partnerskih organizacija sa kojima smo sarađivali tokom godine, 4 javna preduzeća sa nama u akciji tokom kampanja, 22 učesnika iz inostranstva iz 6 zemalja sveta učestvovali su na 5 samitu mladih jugoistočne evorpe koji smo organizovali u Novom Sadu, 2 škole za vršnjaške edukatore, 50 vršnjačkih edukatora, kontinuirana doedukacija volontera i dobijanje licence za omladinski rad, 60000 brošura, 100000 flajera podeljeno tokom godine, preko 90 testiranih osoba na HIV i sifilis, preko 5 000 sati terenskog rada sa posebno ugroženim populacijama, preko 1200 sati rada drop in centara i savetnika za MSM populaciju i SR, preko 500 sati rada kluba za osobe koje žive sa HIV-om, više od 1000 nastupa na medijima, oko 2000 poseta mesečno sa sajtu ww.sida.org.rs, preko 50 aktivnih članova i 2 volontera iz inostranstva pomogli su da budemo bilže ostvarivanju naše misije.</p>

Udruženje "STAV+" Subotica		Udruženje je sprovodilo kampanje, radionice i terenski rad u kojem je promovisan DPST kao najbolji vid provere statusa na neku od SPI. U okviru kampanje „Karavan testiranja“ u Subotici prilikom testiranja u Okružnom zatvoru, organizovane su radionice za pritvorene i zaposlene , koje je vodilo Udruženje Stav+ sa ciljem senzibilizacije učesnika na testiranje na HIV. Svi učesnici radionice su se odazvali testiranju. Kroz rad sa srednjoškolcima putem projekta, posebna pažnja se posvetila važnosti testiranja ukoliko se neko izložio riziku, a DPST je promovisan kao najefikasniji i najsigurniji način saznanja rezultata testa. Terenski rad u LGBT klubu Subotica koji se sprovodi volonterski, podrazumeva podelu IEK i kondoma kao i savetovanje o važnosti testiranja na PPI, posebno HIV.
Udruženje PREVENT		Udruženje Prevent je sprovodilo prevenciju HIV-a u populacijama seksualnih radnica i intravenskih korisnika droga kroz programe smanjenja štetnosti, ali i u opštoj populaciji kroz socijalni marketing kondoma i DPST. Kada je reč o seksualnim radnicama akcentat je na promociji upotrebe kondoma i redovnom snabdevanju istim. Terenski radnici Preventa su u 2011. godini kontaktirali preko 150 seksualnih radnica. Intravenskim korisnicima droge Prevent obezbeđuje sterilan pribor, ali i savetovanje sa psihologom, socijalnim radnikom, pravnikom i upućuje na referentne institucije. Program je imalo 360 korisnika. Podeljeno je skoro 13000 špriceva, preko 30000 igala, 28000 kovala, 11500 ampula destilovane vode, 22500 alkoholnih tupfera i 160 kontejnera u kojima je vraćeno blizu 100 kg iskorištenog pribora. Kroz socijalni marketing kondoma u 2011. godini podeljeno je 160000 kondoma, pri čemu je ogroman broj ljudi edukovan o važnosti njihovog korišćenja. Svi klijenti su upućeni u IZJZV kao referentnu ustanovu za testiranje na HIV. U nekoliko navrata je organizovan terenski DPST u okviru koga su svoj HIV status saznale 142 osobe iz 17 opština sa prostora AP Vojvodine, ali i iz centralne Srbije i 6 stranih država. To je učinjeno kroz testiranje posetilaca na EGZIT festivalu i u toku Karavana testiranja koji je organizovan od strane Nacionalne kancelarije za HIV/AIDS i Ministarstva zdravlja Republike Srbije. Udruženje Prevent je prva nevladina organizacija u Srbiji koja je izvršila testiranje na HIV u Zavodu za izvršenje krivičnih sankcija.
KOMPAS - Pančevo	*	

* nisu dostavili podatke

AKTIVNOSTI CENTARA ZA SOCIJALNI RAD

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD	poslali izveštaj	IZVEŠTAJ
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ADA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ALIBUNAR	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD APATIN	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD BAČ		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD BEOČIN		U centru za socijalni rad su postavljali plakate po ustanovi i delili brošure populaciji maloletnih delikvenata i populaciji dece sa asocijalnim ponašanjem.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD BAČKA PALANKA	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD BAČKI PETROVAC		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD BAČKA TOPOLA I MALI IĐOŠ		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD BELA CRKVA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD BEČEJ		U centru za socijalni rad je omogućeno ostvarenje prava na novčanu pomoć licu inficiranom HIV-om.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD VRBAS		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD VRŠAC		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ŽABALJ	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ŽITIŠTE		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ZRENJANIN		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD INDIJA		Učestvovali na tribini "Prevenција i kontrola HIV infekcija" u saradnji sa Crvenim krstom Indije i Domom zdravlja „Dr Milorad Mika Pavlović“ u Indiji.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD KANJIŽA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD KIKINDA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD KOVAČICA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD KOVIN		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD KULA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD NOVI BEČEJ		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD NOVA CRNJA		U saradnji sa Crvenim krstom, Centar za socijalni rad je organizovao šest predavanja o HIV-u za učenike VII i VIII razreda osnovne škole.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD IRIG		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD NOVI KNEŽEVAC	*	

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD NOVI SAD		Učestvuju u projektu pod nazivom „Prevencija HIV-a i edukacija životnih veština za decu bez adekvatnog roditeljskog staranja“. Deca su edukovana da budu vršnjački edukatori. Održano je 18 radionica vezanih za HIV, PPI, trudnoću, drogu, alkohol, očuvanje mentalnog zdravlja i dr.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD OPOVO		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ODŽACI	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD PANČEVO	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD PEČINCI		Odobrena je pomoć i usluge psihologa Centra za socijalni rad koji je pružio psihološko-savetodavnu podršku u dva navrata osobi zaraženoj HIV-om.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD PLANDIŠTE		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD RUMA	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD SENTA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD SEČANJ		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD SOMBOR	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD SRBOBRAN		Centar za socijalni rad pomaže porodicu čiji je član nosilac HIV-a, kroz priznata prava na socijalnu novčanu pomoć i pomoć u naturi.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD SREMSKA MITROVICA	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD STARA PAZOVA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD SUBOTICA		Sproveden je program primarne prevencije sa dva glavna cilja: poništiti delovanje rizičnih faktora i potkrepiti delovanje zaštitnih. Obuhvaćena je ciljna grupa dece sa asocijalnim ponašanjem, počinioци saobraćajnih prekršaja, počinioци krivičnih dela, odnosno deca uzrasta od 14 do nenavršene 21 godine, rad sa decom kod koje postoje alarmantni pokazatelji ka asocijalnom ponašanju, deca bez adekvatnog roditeljskog staranja kao i deca iz poremećenih porodičnih odnosa. Centar za socijalni rad ostvaruje dobru saradnju sa nizom institucija, odnosno nevladinih organizacija. U saradnji sa NVO Stav+, Centar za socijalni rad je održao interaktivno predavanje za 20 učenika sedam srednjih škola na teritoriji opštine Subotica na temu „Informiši se, zaštiti se“, koje je održano 15.11.2011. godine u srednjoj hemijsko-tehnološkoj školi „Lazar Nešić“. Pružana je različita vrsta pomoći osobama koje su inficirane HIV-om
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD TEMERIN	*	
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD TITEL		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD ČOKA		Nisu sprovodili aktivnosti.
CENTAR ZA SOCIJALNI RAD		Nisu sprovodili aktivnosti.

ŠID		
-----	--	--

* nisu dostavili podatke